

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIV. Скрантонъ, Па., Четверъ 21-го Червня, 1906. Число 25

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, June 21, 1906. No. 25

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ вѣдѣламъ Руского Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вѣдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступающихъ дняхъ въ SCRANTON, PA.

Вѣдъ Вѣдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.
Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Х. Хирчѣвъ,
предсѣдатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шарнонь,
касиръ.

Програма IX-ои Голов. Конвенції Р. Н. Союза.

IX. Голов. Конвенція зачне ся 25 юнія с. р. въ Scranton, Pa. въ церковной гали, церкви св. Й. Крестителя, улицы Бродвей, въ слѣдующемъ порядку:

О год. 8 рано Служба Бога и панахида въ мѣсцевой церкви, на котру всѣ делегаты обовязані явити ся.

По богослуженю всѣ делегаты зѣйдуть ся до галѣ, почѣмъ будутъ слѣдовати:

- 1) Отворене Конвенції Голов. предсѣдателемъ и покликане нимъ президіи до провадження Конвенції.
- 2) Покликане секретарѣвъ, черезъ президію до писанія всѣхъ ухвалъ и нарядѣ подчасъ Конвенції.
- 3) Выборъ Комісії зъ 3 членѣвъ до верифікації повновластей всѣхъ делегатѣвъ.
- 4) Выборъ Комісії зъ 5 членѣвъ до ставленія кандидатѣвъ на Голов. Урядъ.
- 5) Выборъ Контр. Комісії зъ 3 членѣвъ до сконтрольованія касы и кассовыхъ книгъ Голов. Уряду.
- 6) Выборъ Комісії статutowой зъ 3 членѣвъ.
- 7) Выборъ Комісії репортерской зъ 2 членѣвъ до публикаванія въ мѣсцевыхъ газетахъ ходу нарядѣ.

По выборѣ Комісій наступить:

- а) Справоздане голов. предсѣдателя;
- б) „ „ „ секретаря;
- в) „ „ „ касиря;
- г) „ „ „ контрольной комісії.
- д) Дискусія надъ справозданіями.
- ж) Справозданія Комісій: верифікаційной, кандидатской, шконтрующей, статutowой и репортерской.
- з) Выборъ Голов. Уряду.
- к) Ревизія статutowѣвъ.
- л) Концевіи ухвалы.
- м) Замкнене Конвенції.

Кромѣ сего подаемо всѣмъ пп. делегатамъ до вѣдомости, що вже въ недѣлю вѣдъ полудня на дѣпахъ въ Scranton, Pa. будутъ чекати на Васъ люде въ Scranton, Pa., щобъ Вамъ улѣкшити якъ и куда зъ дѣпати. Людей тыхъ познаете по знакахъ (бѣджахъ), сѣньо-жовтыхъ на якихъ буде написъ Committee.

Х. Хирчѣвъ,
предсѣдатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шарнонь,
касиръ.

Вп. Пп. секретарѣ Р. Н. Союза.

Въ виду надходящои IX-ои Голов. Конвенції, сею дорогомъ пригадую вамъ, що каждый членъ е обовязанный заплатити 25 ц. на покритѣ коштовъ Конвенції. Кто не заплатитъ до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключенный зъ членѣвъ Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала зъ VIII голов. Конвенції).

Зъ поважаніемъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

Всѣмъ Вп. Урядникамъ и Делегатамъ зѣбраннымъ на IX. Головной Конвенції „Р. Н. Союза“ шле привѣтъ

Ред. „Свободы“.

Краевіи рускіи часописи пишутъ, що 100.000 русскихъ работниковъ могутъ найти работу подчасъ козовицѣ и живи въ Нѣмечинѣ.

Українскій Клубъ въ російской Думѣ числитъ уже 44 послы.

Недавно сему профессору львовского университета М. Грушевскій бувъ гостемъ украинского посольского Клуба въ Петербургѣ.

Новый украинский выдана. Київскій губернаторъ давъ дозволъ выдавати у Київѣ новій украинскій газеты и журналы: дд. Е. Королевѣй дозволѣно щоденну газету „Слово“; лѣкареви Н. Стаховскому — щоденну газету „Борьба“; Иванови Федорченкови — щонедѣльный журналъ „Дзвін“ и Оксанѣ Степенковой — дитачій щотыжневикъ „Віночок“.

Подольское товариство „Просвѣта“ має выдавати невеличку газетку для народа. Выходитѣ газетка разъ на тыждень.

О сколько будить ся самосвѣдомость украинскихъ селянъ въ Росіи, вказуютъ жаданія селянъ зъ Пѣска, лехвицкого повѣту, поставленія послови Шеметови зъ Полтавщины. Ось они: „невѣдступно домагати ся волі, націоналізації землі, амнестіи та автономіи Украина“. Дальше говорить ся: „борите ся смѣливо, не одступайте ані на крокъ“.

Въ протягу 5 лѣтъ доробились Духоборы въ заходной Канадѣ до такихъ гарныхъ успѣховъ своєю спольною работою (кооперациею), що посѣдають теперь 15 трекшинъ индѣвъ, 11 сепараторѣвъ, 4 паровыи трачки, одѣнь великій паровый млинъ, фабрику пеголь, 6 меншихъ млиновъ и одну фабрику цементу (въ Йорктонѣ).

Въ Индіана, Па. 8 го червня лучило ся такѣ: Рано зѣбрали ся майнеры занятіи въ копальняхъ угля въ Ернестѣ, Па. на мѣтингѣ, де мавъ мати промову делегатъ въ Питсбургѣ. На привитане делегата майнеры наймили банду и вышпили напротивъ него на зелѣ-

ничій дворецѣ. Позаякъ тренъ мавъ прѣхати доперва за годину, майнеры машировали улицами мѣста и попри баракы угляній. Въ хвилѣ коли тамтуды переходили, одѣнь майнеръ стрѣлилъ зъ револьвера до бараку де находили ся констаблѣ. У вѣдповѣдъ на сей выстрѣлъ посыпавъ ся градъ куль на майнерѣвъ зъ боку констаблѣвъ. Майнеры розбѣгли ся, а на улицы лишило ся восьмиохъ майнерѣвъ залатыхъ кровю. Двохъ зъ нихъ згинуло на мѣсти, третій умеръ познѣйше. Прочихъ пятохъ вѣдвезено до шпиталя. После сего мѣтингъ вѣдкликано, а шерифъ зарядивъ арештованѣ проводникѣвъ мѣтингу говорючи, що се они суть причиною того забурѣня. Въ угляныхъ майнахъ въ околици Индіана та Ернестѣ працюе много Русинѣвъ галицкихъ.

Страйкъ углекопѣвъ въ Стубенвилѣ, О. тревае дальше. Въ колькохъ майнахъ работа не устаетъ, працюють страйколомы и некойниі работники. На страйкуючѣмъ теренѣ находить ся колька компаній войска. Страйкарѣ заховують ся спокойно. Компания предкладае работникамъ денну заплату \$2 56, але работники не годять ся.

Еъ Редѣ Ладжѣ, Монт. въ тамошней копальнѣ угля зчинивъ ся нечаяно огонь, внаслѣдокъ чого много людей працюющихъ пѣ землею знайшло смерть въ полумѣни. До теиерь вытягнуто 8 спаленныхъ трупѣвъ. Правдоподобно жертвъ буде далеко большѣ, бо приступъ до шестого поверха въ копальнѣ засыпанный, а працювало тамъ много людей.

Америка закупуе въ Нѣмечинѣ шо року шматъ на вышѣ \$1,000,000, въ наслѣдокъ чого нѣмецкій фабриканты паперу жадають обложѣня шматъ цломъ. Найбольша шматарня въ Нѣмечинѣ е въ Мангаймѣ. Зъ причины браку нѣмецкихъ работниковъ, Нѣмцѣ спроваджують до Мангайма галицкыи жѣнки и дѣвчата до работы въ шматарняхъ. Цѣкаво, що зъ обрѣзковъ шнурѣвъ роблять паперѣ до цигаретѣвъ а зъ дробныхъ вѣдпадковъ — роблять папѣръ, що вживаеся до покрыванія даховъ.

Минушой недѣлѣ справлявъ Полякъ, Данииль Дидикъ, въ Кестелѣ Шанонѣ, Па., коло Питсбурга, славный хрестины, котры такъ закончили ся, що Дидака зъ

трима ранами въ животѣ вѣдвезено до шпиталя, а его гостей Едварда Пацнера и Ивана Грегѣ засаджено до вѣзницѣвъ.

Польско-айриска битва розѣграла ся тими днями при одной зъ улицъ въ Ботлерѣ, Па. Трохъ Поляковъ грало въ бѣлярдѣ, а вѣдтакъ не хотѣли платити и зачали суперечку зъ властителемъ Айришомъ. Суперечка скончила ся бѣйкою, въ котрой взяли участь приятели Айриша и Поляки. Битва скончила ся побѣдоносно для Айришѣвъ, бо колькохъ Поляковъ зѣстало покалѣченныхъ, и вѣдвезено ихъ до шпиталя. Полиція арештовала виноватыхъ, мѣжъ иншими и властителя салѣ бѣлярдовой.

Недалеко Каділакъ, Мич. здарили ся въ ночи два поѣзды, при чѣмъ двоихъ людей погубило на мѣсци, а колькохъ зѣстало покалѣченныхъ.

Зъ Виніпегу доносятъ про страшный вѣдносины, якы панують помѣжъ канадѣйскими Индіянами. Полиція канадѣйска вккрыла шайку людей, котры купували индіанскыи дѣвчата до домѣвъ розпусты. Батьки тихъ дѣвчатъ радо продавали свои дѣти за горѣвку и другыи напитки, а бувъ навѣтъ выпадѣкъ, де сынъ хотѣвъ продати агентови свою матѣрь.

Пристойна и богата дѣвчина Францѣсъ Леонардъ зъ Кенонсбурга, Па. вышшла тими днями замужъ за нѣгра Патмана. Любовь ихъ тревала колька рокѣвъ и мати дѣвчины знала о томъ, однакъ всѣма силами старала ся не допустити до шлюбу. Колижъ минушого тыжня мати померла, полишивши доньцѣ гарный маєтокъ, дѣвчина сейчасъ по похоронѣ матери взяла шлюбъ зѣ своимъ любимымъ цемъ. Цѣле мѣсто тимъ фактомъ дуже обурѣне.

Дня 6-го червня рано приѣхавъ до Вѣднѣ на вѣдѣдины до австрѣйского цѣсаря, нѣмецкій цѣсарь Вильгельмъ II. Австрѣйскій цѣсарь выжидѣвъ гостя на дворцѣ зелѣзничѣвъ, а коли Вильгельмъ приѣхавъ, оба цѣсарѣ подѣлывали ся три разы. Вѣдтакъ оба поѣхали до цѣсарской палаты въ Шенбрунѣ, де ихъ ожидали архикнязѣ, министры и цѣсарска родина. Приѣздъ нѣмецкого цѣсаря до Австрѣи має бути запорукою мирныхъ вѣдѣосинъ мѣжъ Австрѣею а Нѣмечиною.

Анархистъ Мануиль

Моралесъ, котрый кинувъ бомбу на испанскую королевскую пару, после донесѣня часописей вѣдобравъ собѣ жите въ хвилѣ коли зѣоставъ арештованный. Слѣдства полиційныи выказали, що анархисты зъ початку были порѣшили кинуть бомбу въ церквѣ подчасъ сѣбнои церемоніи, однакъ сего плану не выконали, бо не могли достати бѣлету вступу до церкви.

Черносотенныи газеты въ Росіи скрѣзь упадають, бо нѣкто не хоче ихъ читати. Коли то у насъ до сего приѣде.

Въ Петербургѣ вѣдбувъ ся недавно зѣздъ усеѣхъ російскихъ генералъ-губернаторѣвъ. Зѣздъ сей скликало правительство въ цѣли понинформованія его о настрою, якій теперъ пануе мѣжъ людностію по губерніяхъ и обдуманія способѣвъ, якими найлѣпше можна бы здусити революцію, яка каждой хвилѣ може выбухнути. Всѣ генералъ-губернаторы мали заявити ся за найострѣйшими средствами. Се нѣчо дивного, божъ лише тамъ де ужинае ся зброю, нагайку и шибеницю, они знаютъ показати, що умѣють.

Новіомляю

всѣхъ членѣвъ Бр. Успѣшии Пр. Богородицѣ вѣдѣл 56 в Алегені, Па. 1) чтобы всѣ членѣи зѣшли ся коло мѣтинговѣи галѣ под церквою дня 4-го Юлія, се е в Середу, в парадѣ, в шапках и вѣданаках, бо підемо на посвяченѣ фани вѣдѣл 111. Котрый членъ не явитъ ся, заплатитъ 1 дол. карн. 2) Чтобы всѣ членѣи явились на пѣрвичный мѣтингъ дня 8-го Юлія під карею и чтобы каждый заплативъ 25 центѣвъ на покритѣ коштів Конвенційныхъ як се ухвалѣно приписами Р. Н. Союза и оголошено в Свободѣ. Иван Бурка, секретарь.

Оголошене.

Дорогі Братя з Ньюарк, Н. Дж. і всі членѣи плейиш коло Ньюарку, запрашае вас комитетъ парохіальный на мѣтингъ великий, котрый має вѣдбути ся в сѣдуючю недѣлю т. е. 24-го Юлія 1906, о год. 3-ій пополудни в галѣ Адама Александровича, конер Джексон стр. 53. Дуже важкыи справы маємо рішити, тожъ зѣберѣте ся якъ найчисленнѣйше всі якъ одѣн муж на той час; не відтягайте то і не робѣте себе лінивими, бо справа рохѣдить ся не о салѣно але о церкву. Не ходѣи тай не заглядаймо по улицяхъ якъ заблудні, але докінѣиш того дѣла щосьмо зачали. Даміан Милх, мѣсто-предсѣдатель, Иван Кецо, секр. парохіальный.

Оголошене.

Дорогі Сестри! Уже від кількохъ місяцівъ спить наше Сестринче Брацтво св. Ольги в Ньюарк, Н. Дж. Не знаю для чого такъ недбало працюете, чѣмъ не приходите на мѣтинги — чи може Вамъ дорогіи сестри ті весѣли перешкоду роблять чи що иншого? Не гадайте що всі ви здоровіи тай обійдѣте ся, бо жадна а насъ не знае коли і в якій час може щось статити ся не доброго — тожъ я яко предсѣдателька звиваю васъ всіхъ лѣйти ся на мѣтингъ дня 24-го Юлія 1906. Мѣтингъ вѣдбудѣсь о 4 год. пополудни в галѣ Адама Александровича, конер Джексон Стр. ч. 53. Прошу Васъ всіхъ якъ одна прѣбудѣте на мѣтингъ, — не відтягайтесь, не будѣте ліниви, бо се важкыише якъ на весѣля, або музички піти, бо се самі для себе робите, і ратуєте ся, бо нікто насъ не поратуе. Катерина Гураль, предсѣдателька.

Маріон.

Голодовий страйк.

Від трьох днів всі політичні в'язні в цілій тюрмі перестали їсти.

Сторожі приносять їду — та забирають нетякану. Ніхто і в рот не бере. Коли директор тюрми питає — яка причина сьому — то сторожі рапортують, що в'язні все одно та одно жадають:

— Увільніть Зоріяна!

Зоріян, молодий ледви п'ятнадцятилітній гімназіст. Підчас слідства збили його нагайками так, що він тепер межи життям а смертю. Очи широко отворені в'пав в вікно та дивить ся на маленький крайчик голубого неба — який видко було через крату. Нераз лиш застогне сирота гей би через сон:

— До мамі... до мамі...

В горячці лежить та здає ся йому, що він не в тюрмі. От доволка нього пахнуть фіялки, так богато — богато тих фіялок... Ціла толока. Він сидить серед них — а доокола ціла рідня — а близько коло нього його мати рідна! Вона кладе йому руку на голову, хслодить розпалені горячкою виски, віжною, м'яккою рукою гладить його по чолю... Усьміхає ся до нього так широ, так любо...

Будить ся; знова твердий тапчан та чорна казнь... А його товариші неначе би чули через грубі мурити його тугу, ту надлюдську тугу дитини. Відрана до ночі всі казні, всі закамарки лунають одним окликом:

— Увільніть Зоріяна!...

Западає вечір. Утомлені арештанти кидають ся на брудні, нехарні берлоги. То вже від трьох днів жадний з них немав шкiрки хліба в роті, каплі води не випив. Очи в'язнів горять понурим блеском. Через сухе горло ледви й слина пройде. Ба вже й слини в роті нема. До голови бе кров, дикі гадки...

Один став під стіну та стоїть без руху, иньший ходить по хаті — та сьміє ся так страшно... Той плаче хлипає з такою розпукою, як мала дитина, коли матір ховають. Сей став на пальці, рукою хопив ся за крати при вікні та радби хоч кришку сьвіжого вовдуху в руди захопити.

Аж ту сторожі поволи відсувають запори та отвирють замки. Приносять вечеру.

— Забирай се! Забирай! Забирай! лунаєнагло крик з усіх усюдів. В'язні закривають очи, ніс, аби себе не мучили ні видом, ні запахом їди, яка стала для них тепер райським, заказаним яблоком.

— Але панове...

— Забирай! Забирай! Кричить ціла тюрма. Якийсь хопив сторожа за обшавку, до другого скочив иньший з кулаками.

Налікані сторожі вийшли чим скорше. А за ними лунає все один оклик:

— Увільніть Зоріяна!..

Ні... Тиха понура ніч в тюрмі. Деякі спять... Инші дрімать лише... Кризь сон застогне дехто тяжко...

Ранок всіх відсьвіжує. Всі будять ся різкішні, балакають, сьміють ся... Але в полудне стає душно, на дворі жара... всі змучені падуть мов колоди на тапчани. Лежать безсильні, лиш віддих їх тяжкий, придушений.

Вечір та ніч повні привидів. Здаєсь по цілій тюрмі літають страшні мари — які липкими, студеними мов крила лилика руками дотикають лица. Від кожного аж горячо бе, всякий гейби горів. Каплю води... хліба кришку, таку крихітку маленьку. Здає ся всім, що відчувають не голод а біль, такий страшний біль..

Надходить п'ятий день...

На тапчанах лежать вже не люди а жовті висохлі кістяки людей — з палаючими очима. Не зносять найлешого гамору... Перелетить муха то здаєсь, що вбив би ту муху за той галас, який вона спричинює. Деякі крутять ся без думки — иньші товчуть головами о мур. Деякі голосно плачуть.

Входить високий урядник, начальник суду, пан життя і смерті всіх в'язнів...

— Панове... отямтесь... Та я прецінь неможу так без суду...

Не дають йому скінчити. Не людським а зв'ярчим голосом кричить близь сто в'язнів:

— Увільніть Зоріяна!

Начальник налякав ся тих розпалених очей, тих голодних а до божев'їя та розпуки доведених людей. Утік що скорше.

Шестий день...

Всі лежать мов колоди. Ніхто вже не має сили і пальцем рушити. Всі дивлять ся в стелю. Ся незвичайна тишина лякає дозорців. А нуж всі померли?.. Заглядають через дірки...

— Панове... отямтесь...

— Увільніть Зоріяна!... лунає оклик, але придушений, подібний до хлипаня...

Пан начальник ручить словом, що Зоріян буде вільний.

— Най го нам покаже! Ми мусимобачити його, як

він свобідно буде звідси, зподвіря виходити. Сторожі зникають.

Над вечір приходять знова. Тоді з замучених грудий видобуває ся один стогін — якби послідна скарга умираючих мучеників.

— Чого нас мучите? Чого знущаєте ся над нами? Мури сі розваліть, бо ми дусимо ся, нас мучить, кусає... Воздуху! Ратунку!

А один дозорця нахилився та шепче тайки доуха:

— Панове, бійте ся Бога... Таж Зоріяна вам показати не можуть — бо Зоріян... вчора сконав.

Справоздане касове	
„Рус. Нар. Союза“ за м'сяць Май, 1906 р.	
Ч. б'яжуче	
4357 Granville, N. Y. Бр. св. Юрія	16.80
4358 Philadelphia, Pa. Тов. Любовь	13.50
4359 New York, N. Y. Тов. Зоря	18.31
4360 Simpson, Pa. Бр. св. Василія	17.82
4361 Yorkville, O. Бр. св. Стефана	13.52
4362 Canonsburg, Pa. Бр. Пр. Богор.	4.90
4363 Chisholm, Minn. Бр. св. О. Николая	23.80
4364 Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	26.20
4365 Northampton, Pa. Бр. Пр. Богор.	200.04
4366 St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	62.80
4367 Pittsburg, Pa. Бр. Муч. Флора и Лавра	18.07
4368 Carnegie, Pa. Сестрицтво св. Любови	8.12
4369 Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	13.17
4370 Smoke Run, Pa. Бр. св. Георгія	10.89
4371 New York, N. Y. Бр. св. Волод.	24.20
4372 Ramey, Pa. Бр. св. Волод.	65.20
4373 Trenton, N. J. Бр. св. Й. Хрест.	21.74
4374 Allegheny, Pa. Бр. св. И. Хрест.	28.00
4375 Dunmore, Pa. Бр. св. АА. П. и П.	10.18
4376 Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	36.90
4377 Chicago, Ill. Тов. Русинівъ	13.67
4378 Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	84.20
4379 Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	62.77
4380 Beaverdale, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	13.17
4381 Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих.	22.68
4382 Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	10.40
4383 Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	64.06
4384 Lorain, O., Бр. св. Андрея	14.81
4385 Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	44.85
4386 Pittsburg, Pa. Сестр. Собора Пр. Богор.	9.00
4387 Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	4.83
4388 Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	30.50
4389 Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	76.68
4390 Canonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	31.50
4391 Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Іліи	52.03
4392 Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	25.69
4393 Jersey City, N. J. пос. Клюбъ Рус. Мол.	18.96
4394 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Володим.	17.72
4395 Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	8 00
4396 Buffalo, N. Y. Бр. св. О. Николая	13.32
4397 Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	57.76
4398 Carnegie, Pa. Тов. Сьць (2)	11.88
4399 Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	18.20
4400 Holyoke, Mass. Бр. св. И. Хр.	32.35
4401 Wilmington, Del. Бр. св. Арх. Мих.	11.60
4402 New York, N. Y. Бр. св. Андрея	15.25
4403 Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	64.65
4404 Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	12.45
4405 New York, N. Y. Тов. Зоря	16.08
4406 Elizabeth, N. J. Бр. св. Володимира	22.40
4407 Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	33.57
4408 Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	37.77
4409 McKeesport, Pa. Бр. св. Й. Хр.	106.45
4410 Sykesville, Pa., Бр. св. Ник.	9.31
4411 Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	222.36
4412 Ernest, Pa. Бр. св. Николая	15.95
4413 McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	89.03
4414 Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богор.	62.47
4415 St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	29.74
4416 Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	142.86
4417 Trauger, Pa. Бр. св. И. Хрест.	49.41
4418 Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	106.73
4419 Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	33.27
4420 Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	32.20
4421 Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	17.92
4422 Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	51.10
4423 Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	33.42
4424 Ellsworth, Pa. Бр. св. Мих.	28.35
4425 Taylor, Pa. Бр. св. О. Николая	26.93
4426 Ormrod, Pa. Бр. св. О. Николая	33.86
4427 Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	15.40
4428 Hastings, N. Y. М. Р. Н. С.	6.85
4429 Philadelphia, Pa. Тов. Любовь	36.87
4430 New Florence, Pa. Бр. св. Василія	21.70
4431 Spangler, Pa. Бр. Пр. Богор.	18.95
4432 Terryville, Conn. Бр. св. Арх. Мих.	10.75
4433 Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	21.90
4434 Export, Pa. Бр. св. О. Николая	39.46
4435 McKees Rocks, Pa. Бр. св. Дмитрія	39.40
4436 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Дмитрія	27.58
4437 Lancaster, N. Y. Бр. св. Василія	13.09
4438 Newark, N. J. Бр. св. Й. Хрест.	9.85

4439 Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	20.70
4440 Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	29.70
4441 Scranton, Pa. Бр. Пр. Богор.	31.28
4442 Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	14.76
4443 Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	37.38
4444 Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	38.20
4445 McKeesport, Pa. Запороска Сьць	14.01
4446 Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая ..	52.25
4447 Buffalo, N. Y. Тов. Заоканьська Украина ...	9.26
4448 Mayfield, Pa. Бр. св. Кир. и Метод.	4.70
4449 Whitney, Pa. Бр. Трехъ Свят.	34.05
4450 Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	21.67
4451 Trenton, Pa. Бр. Пр. Богор.	6.30
4452 Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	41.58
4453 New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	68.36
4454 Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	48.23
4455 McKeesport, Pa. Бр. св. Ольги	8.42
4456 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. П. и П.	49.80
4457 Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	66.20
4458 Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	87.50
4459 Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	59.31
4460 Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	10.66
4461 Mt. Carmel, Pa. Сестр. Бр. Пр. Богород.	4.86
4462 Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	9.95
4463 Wilkes Barre, Pa. Бр. св. о. Николая	10.40
4464 Troy, N. Y. Бр. св. О. Ник.	41.14
4465 Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	167.68
4466 Scranton, Pa. Бр. св. прор. Іліи	112.16
4467 Everson, Pa., Бр. св. Й. Хрест.	18.17
4468 Pittsburg, Pa. Бр. св. Й. Хр.	71.13
4469 West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богор.	12.70
4470 Canonsburg Pa. Бр. Пр. Богор.	4.55
4471 Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	15.80
4472 Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	60.69
4473 Laquin, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	10.50
4474 New Philadelphia, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	38.80
4475 Yatesboro, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	9.90
4476 Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	66.70
4477 Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	87.71
4478 Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	30.56
4479 Brownsville, Pa. Бр. св. П. и П.	40.94
4480 Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	87.40
4481 New York, N. Y. Бр. св. Волод.	42.47
4482 Yorkville, O. Бр. св. Стефана	8.57
4483 Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	75.05
4484 St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	62.81
4485 Latrobe, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	21.00
4486 Northampton, Pa. Бр. Пр. Богор.	184.55
4487 Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	57.00
4488 Newark, N. J. Бр. св. О. Николая	12.75
4489 West Seneca, N. Y.	29.95
4490 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Волод.	12.48
4491 Simpson, Pa. Бр. св. Василія	19.80
Baltimore, Md. Сестр. Бр. св. Анны	
Providence, R. I., Тов. Кн. Данила	
Meyersdale, Pa. Бр. св. Юрія	
New Britain, Conn. Бр. св. Володимира	
Chisholm, Minn. Бр. св. Арх. Мих.	
New York, N. Y. Тов. Сьць	
Доходъ за Май с. р. есть	5,122.61
Готовка въ концѣмъ Апрѣля була	23,674.69
Разомъ доходъ есть	28,797.30
Розходъ за м'сяць Май 1906.	
Посл. по бл. п. Спирідіонъ Вандзелякъ Shamokin, Pa.	600.00
" " " " Евъ Смольницкой Chisholm, Minn.	300.00
" " " " Текла Малиутичъ Monessen, Pa.	300.00
" " " " Василь Рававий Mahanoy Plane, Pa	300.00
" " " " Иванъ Вовчакъ (сир. часть) Mahanoy Plane, Pa.	300.00
" " " " Анто́нъ Пандракъ (сир. часть) Pittsburg, Pa.	233.00
" " " " Петро Драганъ Manown, Pa.	273.38
" " " " Дмитро Литвакъ Shenandoah, Pa. .	600.00
" " " " Анделъ Пруґеничъ Ellsworth, Pa. .	300.00
" " " " Алексій Галабурда Mt. Carmel, Pa.	600.00
" " " " Григорій Шкварла McKees Rocks, Pa.	415.00
" " " " Кондратъ Котаньчикъ Shamokin, Pa.	600.00
" " " " Михальъ Кухта Mt. Carmel, Pa. ...	600.00
" " " " Василь Данчевскій Franklin Furnace, Pa.	32.00
Запомога Иванови Тхоръ Lansford, Pa.	100.00
" " Васильови Кашакъ Trauger, Pa.	100.00
" " Михалови Адвима Mt. Carmel, Pa.	50.00
Органъ Союза за Май 1906	606.60
Платня Гол. Урядниківъ за Май с. р.	105.00
Рентъ водъ офісу за Май	15.00
Почтові и офісові видатки голов. секретаря	12.91
Почтові видатки голов. председателя	4.24
За кокарди для делегатівъ на IX. Голов. Кон.	15.00
Разомъ розходъ за Май	6,462.13
Збѣставлене:	
Разомъ доходъ выносьть	28,797.30
Розходъ за Май	6,462.13
Готовка въ концѣмъ Мая с. р.	22,334.17
Ножицки	1,369.90
Загальний станъ касы въ концѣмъ Мая есть	\$23,704.07
К. Кирчвъ, председатель. С. Ядловскій, секретарь.	
А. Шаршонъ, касієръ,	

131 Новых Членовъ.

Въ мѣсяцъ Маю с. р. приступили до Р. Н. Союза слѣдующіи новіи брацтва и члены:

Новое братство въ West Seneca, N. Y.

Батько Иванъ
Манько Андрей
Боднаръ, Андрей
Тобіашъ Йосифъ
Мѣсякъ Иванъ
Псайка Михаилъ
Вербенець Иванъ
Шуль Иванъ
Манько Петро
Рукъ Юрій

В. 4. Шмѣдъ Йосифъ
Фецѣда Варвара дит.
Бирчѣвъ Олена „
Балакука Теодозій „

В. 6. Худа Иванъ
Рѣшко Иванъ

В. 8. Тарбай Осифъ дит.
В. 9. Хиллякъ Леонъ „
В. 10. Мотиль Петро
В. 12. Ялицкій Иванъ
Титла Петро
Явѣньскій Владиславъ
Слякъ Иванъ

В. 13. Даниусь Иванъ
В. 14. Валевскій Антонъ
В. 16. Пѣра Андрей
В. 20. Бочанскій Петро
В. 23. Шемулякъ Иванъ
Голанъ Иванъ
Белой Иванъ
Химеракъ Иванъ

В. 26. Русинъ Василь
Борсукъ Григорій

В. 28. Вахъ Митро

В. 32. Сидрекъ Матій
Шафаръ Иванъ
Молчанъ Михаилъ
Йоди Василь дит.
Селеверъ Иванъ „

В. 33. Ярошакъ Андрей
Веприкъ Михаилъ
Друзина Иванъ
Веніашиъ Михаилъ
Волянникъ Мартинъ
Баранъ Василь
Пратка Иванъ
Смолякъ Юрій дит.
Смолякъ Стефанъ „

В. 39. Дурнякъ Панько
В. 40. Форишко Андрей
В. 41. Матера Василь
В. 42. Секула Иванъ дит.
В. 45. Тицькій Михаилъ
Слободянь Василь

В. 48. Палак Михаилъ
В. 50. Фрицкій Самуиль
Прасковичъ Тимко

В. 52. Бабякъ Осифъ
Адамчакъ Михаилъ

В. 53. Крокѣсъ Василь
Хома Иванъ
Бабѣцкій Илько
Полюга Василь
Доликъ Андрей

В. 55. Баршинъ Иванъ
В. 56. Шмодельницкій Иванъ
В. 58. Свистакъ Василь
В. 59. Яницкій Осифъ
В. 62. Сивикъ Анна дит.
Сивикъ Анна Н. „

В. 63. Лесѣвъ Василь
В. 65. Гочъ Петро дит.
В. 67. Гбуръ Ангѣль
Мотко Федоръ
Волянскій Петро
Дворнякъ Михайло
Чухра Иванъ

В. 69. Лангерь Иванъ
Ванчикъ Ярославъ

В. 70. Юшакъ Максимъ
В. 75. Жувъ Семанъ
В. 80. Тернавчукъ Иванъ
В. 81. Шандровскій Олекса
Бѣлинскій Иванъ
Шандровскій Тома

В. 82. Стереньчакъ Олекса
Павликъ Федоръ
Лесакъ Гриць
Босаричъ Федѣ
Гилакъ Иванъ
Кѣчъ Дмитро
Долѣнскій Осифъ

В. 83. Юрчакъ Параска
Вандѣлякъ Настя дит.

В. 84. Радомскій Иванъ
Дзячнъ Романъ
Филиповъ Теодоръ

В. 86. Рущій Михайло

В. 91. Крутий Федѣ

В. 92. Сенюкъ Илько

В. 96. Спозарскій Василь
Дашиничъ Антонъ
Лепакъ Фрозила дит.

В. 101. Крокъ Анна

В. 102. Мовчко Федѣ

В. 103. Маликовичъ Тимко
Дурунда Олекса
Маликовичъ Николай

В. 104. Новба Михаилъ
Бѣлѣцкій Бароль дит.

В. 105. Свѣрчакъ Гриць

В. 106. Ничай Игнатій
Копуръ Ілія

В. 108. Саричъ Василь
Дзядига Иванъ
Паньковъ Яцко
Галасъ Теодоръ
Старекъ Данило
Михальчукъ Иванъ
Шевцѣвъ Стефанъ
Романишинъ Илько
Демянчукъ Михаилъ

В. 110. Пашкевичъ Петро

В. 121. Бачикъ Иванъ
Кѣмошъ Антонъ

В. 127. Ганьчикъ Петро
Абрамичъ Андрей
Жукъ Петро

В. 128. Униско Вартоломей

В. 130. Дашиничъ Семанъ дит.

В. 133. Базарницкій Петро
С. Ядловскій, гол. секретарь.

Делегаты на IX. Головну Конвенцію „Союза“

зѣстали выбраніи слѣдующіи:

Вод. 1. Шамокинъ, Па. О. И. Констанкевичъ, О. Стеткевичъ, Теод. Талашъ.

Вод. 2. Мт. Кармель, Па. Ю. Хомякъ.

Вод. 3. Олифантъ, Па. Т. Лабовскій, Ю. Хиллякъ, А. Гаврилякъ.

Вод. 4. Джерзі Ситі, Н. Дж. Стеф. Балакука.

Вод. 5. Мт. Кармель, Па. Ю. Гукъ.

Вод. 6. Бравнсвилъ, Па. М. Бенца.

Вод. 7. Мікаду, Па. Д. Капѣтула, К. Поступакъ.

Вод. 9. Ст. Клерь, Па. Г. Телепъ.

Вод. 10. Ансонія, Кон. К. Горбаль.

Вод. 12. Йонкерсъ, Н. Й. Ст. Радко.

Вод. 13. Трой, Н. Й. Т. Криницкій.

Вод. 14. Ст. Луисъ, Мо. А. Валевскій.

Вод. 15. Вофало, Н. Й. Д. Котелець.

Вод. 16. Лансфордъ, Па. Ив. Полянскій, Л. Монѣта.

Вод. 19. Прайсбургъ, Па. М. Турокъ.

Вод. 20. Джесепъ, Па. Ф. Шавинскій.

Вод. 23. Гомстедъ, Па. П. Фешъ.

Вод. 25. Травгеръ, Па. М. Юшакъ.

Вод. 26. Белъ Верненъ, М. Ядловскій.

Вод. 27. Гленъ Лайнъ, Па. А. Круликовскій.

Вод. 28. Маганой Плейнъ, Па. П. Хорватъ.

Вод. 30. Бреславъ, Па. М. Корѣнь.

Вод. 31. Еліоноръ, Па. Г. Дѣтнякъ.

Вод. 32. Травгеръ, А. Овсакъ.

Вод. 33. Нортгемптонъ, Па. Г. Онушакъ, Н. Олекса.

Вод. 35. Гватни, Па. И. Сопчипакъ.

Вод. 36. Скатдейлъ, Па. С. Миланъ.

Вод. 38. Оборнъ, Н. Й. С. Мельникъ.

Вод. 39. Сиракузъ, Н. Й. Д. Феичъ.

Вод. 40. Скрентонъ, Па. М. Югасъ.

Вод. 41. Вестморлендъ, Па. Т. Глива.

Вод. 42. Пасейкъ, Н. Дж. А. Хованецъ.

Вод. 45. Філаделфія, Па. М. Полякъ.

Вод. 46. Плимавъ, Па. А. Канюкъ.

Вод. 48. Мікіспоргъ, Па. О. Ст. Макарь.

Вод. 50. Деслоджъ, Мо. Т. Лукачикъ.

Вод. 52. Голійокъ, Мас. М. Беля.

Вод. 53. Пітсбургъ, Па. о. Н. Стефановичъ.

Вод. 55. Карнегі, Па. А. Астриабъ.

Вод. 56. Алегені, Па. П. Каршневичъ.

Вод. 57. Когузъ, Н. Й. Д. Мерена.

Вод. 58. Рамей, Па. В. Цапъ.

Вод. 61. Донло, Па. А. Цѣнгель.

Вод. 62. Монесенъ, Па. Е. Ватраль.

Вод. 63. Фордъ, Ситі, Па. С. Баль.

Вод. 65. Елізабетъ, Н. Дж. о. Н. Струтинскій.

Вод. 66. Нью-Йоркъ, Н. Й. И. Лазорчикъ.

Вод. 67. Вотлеръ, Па. Г. Павукъ.

Вод. 70. Джерзі Ситі, Н. Дж. М. Келичава.

Вод. 72. Алденъ, Па. Н. Галайда.

Вод. 78. Майнерсвилъ, Па. М. Котляръ, о. Л. Левицкій.

Вод. 82. Нью-Александрія, Па. И. Кѣчъ.

Вод. 84. Кенонсбургъ, Па. И. Феданъ.

Вод. 85. Гейзелтонъ, Па. Ф. Поливка.

Вод. 91. Мікісракъ, Па. Ф. Кавалко.

Вод. 92. Тейлоръ, Па. Ю. Крайковскій.

Вод. 95. Виверъ Медовсъ, Па. А. Хованецъ.

Вод. 96. Пітсбургъ, Па. И. Баганъ.

Вод. 102. Клівлендъ, О. М. Чегинъ.

Вод. 103. Експортъ, Па. А. Сурановичъ.

Вод. 104. Пертъ Амбой, Н. Дж. Н. Ваверчакъ.

Вод. 107. Сейръ, Па. Г. Ковалевичъ.

Вод. 108. Нью-Йоркъ, Н. Й. А. Шеремета.

Вод. 109. Елсвортъ, Па. С. Ядловскій, заступникъ.

Вод. 110. Літсдейлъ, Па. П. Середницкій.

Вод. 111. Алегені, Па. П. Гера.

Вод. 113. Нью-Флоренсъ, Па.

Вод. 119. Латробъ, Па.

Вод. 120. Спенглеръ, Па. С. Ядловскій, заступство.

Вод. 123. Скрентонъ, Па. Гр. Мрикало.

Вод. 124. Ормродъ, Па. о. Н. Дмитровъ.

Проекты.

Подо розвагу IX. Головну Конвенцію „Р. Н. Союза“.

Бачу много проектѣвъ друкованыхъ въ „Свободѣ“, и думаю, що кождый хто ихъ подававъ хотѣвъ добра „Союзови“. Я зѣ своєю

сторони подаю такіи проекти, щоби мѣсячне подѣшпати о 10 центѣвъ, значить, щоби вмѣсто 70, платити 80 центѣвъ на мѣсяцъ а розмету, щоби не було. Якъ насъ буде 6000 членѣвъ, то зѣ тыхъ 10 центѣвъ намъ зѣстане що мѣсяця 600 долларѣвъ въ касѣ. Розметъ недобрый для членѣвъ и для головного уряду, бо много треба рахувати, много колотнѣ, а если хто ѣде до краю, то коли е установлена стала платня мѣсячна, то знае скѣлькомае на 6 мѣсяцѣвъ напередъ заплатити, а если е розметъ, то не знае.

И Канадійскихъ Русинѣвъ радивъ бымъ до „Союза“ принимати, толькѣ на тихъ бымъ ся не годивъ, що тихъ попѣвъ узнають, якихъ Серафимъ посвятить. Впрочѣмъ въ томъ здаймо ся на нашихъ братѣвъ делегатѣвъ.

Такожъ жаденъ братъ не повиненъ другому завидѣти, если тому жѣнка умре и вѣнь дѣстане по нѣй за помощью, бо звичайно остають дѣти, неразъ 6 або и болѣше, то безъ за помощью щѣ бы вѣнь робивъ? Я мѣслю, що такой за помощью, такихъ грошей я собѣ не зичу анѣ нѣхто зѣ братѣвъ.

Дбаймо о „Союзъ“, бо то нашъ грунтъ, чи молодой чи старый, а смерть не выбирае. Отъ недавно стало ся въ Йонкерсъ, що чоловікъ бувъ 5 лѣтъ въ „Союзѣ“, але черезъ рокъ не плативъ и померъ а оставивъ жѣнку и дѣти.

Тримаймо ся разомъ и дбаймо о нашу організацію, абы станула високо и приносила корысть всѣмъ членамъ.

Никифоръ Дурнякъ,
членъ Р. Н. Союза, в. 12, въ Йонкерсъ,
Н. Й.

Desloge, Mo.

День 27. Мая буде у насъ памятный на довгий часъ, бо того дня вѣдбуло ся у насъ торжественне посвячене нашої гр. кат. руской церкви Успенія Пресв. Богородицѣ. Въ субботу 26. мая приукрашено церковцю вѣнцами и фанами американскими и рускими а о год. 8. вечеръ нашъ о. Добротворъ вѣдправивъ вѣчѣрню зѣ Літѣю. Въ недѣлю рано о пѣвъ до 8-ой години мѣсцевіи Братства вже были при церкви. О год. 8. началась Утренняя, по Утренѣ мѣсцевіи Братства зѣ своими прапорами и зѣ священникомъ и зѣ американскою бандою выршили въ походъ на цминтаръ, де вѣдбулось посвячене цминтара. О год. пѣвъ до 11-ой мѣсцевіи Братства зѣ своими прапорами и зѣ бандою вышли на дипонапротивъ Братствъ, котріи приѣхали тренѣмъ зѣ Ст. Люисъ и Бонъ Теръ а вѣдтакъ при участии множества народа такъ нашего якъ и американского вѣдбуло ся водосвятіе и торжественне посвячене церкви, почѣмъ началась Служба Божа. Посвячене церкви и Службу Богу вѣдправивъ о. Добротворъ въ присутствии двоихъ рим. кат. священникѣвъ, одного зѣ Бонъ Теръ, Мо.

другого зѣ Деслоджъ, Мо., бо нашъ рускый священникъ, котрыхъ мы запросили вѣдмовили намъ на нашъ прозѣбы. При посвяченю церкви были присутній слѣдующіи Братства: 1) Мѣсцевіи Братства: Братство Св. И. Христ. ч. Соед. 146; Братство Св. Й. Хр. в. Союзъ 50; Брат. Св. Ап. П. и П. ч. О. Р. Бр. 24; Тов. „Галичъ“ ч. О. Р. Бр. 97; 2) Брат. Рожд. Пр. Богор. зѣ Бонъ Теръ, ч. О. Р. Бр. 54; 3) Брат. Св. Георгія изъ Ст. Люисъ, Мо. ч. Соед. 66; 4) Сполокъ Св. Й. Хр. зѣ Бонъ Теръ, І. Кат. Едн. ч. 28; 5) Нар. Слов. Сполокъ зѣ Діслоджъ ч. 422.

Справдѣ можно повелити ся нашою церковю, бо се перша руска церковь въ стейтѣ Миссури, а ще лѣпше сказати въ горахъ мисурскихъ, де наиболѣше число Русинѣвъ працюе въ оловяныхъ майнахъ.

Лоты подѣ нашу церковь величины 150x150 стопъ, а лотъ на цминтаръ займае два акры землѣ; подаровавъ его намъ Mc Cressney, властитель тутешныхъ майновъ, защо складаемо ему сердечну подяку. Наша церковь, побудована на самѣй серединѣ межи тѣми плейзами, де працюють нашіи братя Русины. Ст. Франсоа и Діслоджъ, то суть въ сѣдствѣ два плейзы, до Бонъ Теръ 25 центѣвъ тикетъ вертанный, до Лідвудъ година ходу пѣшки, до Флетъ Риверъ пѣвъ години пѣшки ходу.

Братя Русины мы повинніи сердечно дяковати Богу, що намъ давъ дочекати ся своего Храма Божого, а ще болѣше маемо просити чога намъ конче потреба а се згоды и любви межи нами. Если буде мѣжь нами згода и любовь, то въ той часъ зацвите руске жите въ горахъ мисурскихъ, що дай Боже.

Теодоръ Ревакъ,
Членъ Комитету Церковного.

Chicago, Ill.

На зборахъ „Читальніи ім. Юрка Соломійчука“ дня 9. с. м. зѣбрались трохи грошій на підмогу „братіи“ нашій, що веде боротьбу о істноване в нашій вітчині. Жертвовали:

Др В. Сименович 5 дол.
Ігн. Нечай 1 дол.

Анна Кривокульска 50 цент.

В. Кривокульскій 1 дол.

П. Шікула 1 дол.

Петро Процак з Букачовѣ 1 д. л.

Разом 9.50 дол.

На жалавѣ жертводателѣвъ просимо вислати з сѣхъ грошій 7 дол. на „Хлопскій Фондъ“ радикальной партіи а 2.50 дол. на Українську Революційну Партию. Хотѣй ся сума невеличка, але теперъ кожда „копійка“ може стати въ пригодѣ. Тамъ жите за насъ наставляють, несуть го в офіру за виборене кращої долѣ, щоби намъ було краще жити коли вернемо. Ся наша „лента“ не може рівнатись з тою сфірою, яку несуть тамъ нашіи братя — свое жите, сей скарбъ неоціненый, бо що варта мертвий металл „грошій“ проти такъ великого скарбу якъ „живе жите“?

Тожъ братя з усіхъ сторінъ не обмежуймо ся на тѣмъ щосьмо дали, бо і ката не вдоволяють ся на тихъ офірахъ які уже пожерли, але що день пожерають сѣвѣжі жертвы, бажають крови невинной братнього жита — людодѣи!

Будьмо людьми живого жита, памятаймо про родину терплячу тортури. Коли не можемо наставити своіи груди в оборонѣ волѣ та чести нашихъ старихъ батьківъ, то кинѣмо хоч ту мертву ленту.

Хвиля теперъ важна, мабутъ приходитъ хвиля відплати катамъ, мабутъ прийде хвиля полекші, за котру будуть насъ благословити наслідники нашіи.

Тожъ спомагаймо борцівъ чимъ хто може, на що кого стане. Памятаймо, що ми Русинами, братами тихъ, що борють ся за свободу, незабуваймо за нихъ, незабуваймо тую нашу матір Русь Україну —

Бо хто матір забувае — того Богъ карае,

Чужіи людѣ цурають ся, в хату не пускають!

Коли сили поєднаемъ, Станемъ разомъ воювати! Ярма тяжкіи покидаемъ: Пісню гримку заспѣваемъ: Що пропавъ уже нашъ кат.

Павло Шікула,
секр. Читальніи.

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексицѣ и Полудневѣй Америкѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешь бути вылѣченный, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишь мужчинъ. Але и вылѣчу ихъ. Вылѣчу каждый выпадокъ до якого ся возмѣу. Если е не до вылѣченя не беру ся до него. Оли не можешь бути вылѣченный, скажу тобѣ вѣдтверго.

J101

Що року лѣчу тысячѣи людей.

Роблю сотки операцийъ щѣ мѣсяця.

Вылѣчу ты дома, сли не можешь прийти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Оли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Часопис для руского народа въ
Америці и органъ „Р. Н. Союза“.
Выходитъ що тыждня въ Четверъ
и коштує:

Въ Америці на 12 мѣсяцѣвъ....\$ 00
до старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америці на 6 мѣсяцѣвъ....\$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львова, а російскій Украинцѣ
черезъ Книгарню „Кіевскою Старини“
Бессабіонка 14, Кієвъ.

Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.

Гроші треба посылати въ реджістрова-
нѣмъ листѣ, або черезъ експресовый, або
счетовый money order (моя ордеръ). Мо-
жетъ order, то е парточку, котру дѣстанете
у почтара або агента на експресовѣмъ
офісѣ, пошлать намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей дѣстати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адресъ змі-
нився, просить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Передъ Конвенцією.

Слѣдуючого Понедѣлка,
дня 25-го с. м. зберуть ся
у Скрентонѣ, Па. урядни-
ки и делегаты „Союза“ на
девяту головну Конвенцію.

Не багато ихъ зойде ся,
всього надъ сѣмдесять деле-
гатѣвъ и урядники. Та не
въ сѣмъ рѣчь скѣлько лю-
дей на Конвенцію, а въ
тѣмъ, якій се люде. Чи лю-
де статочный, розважный, що
дбають о добро організаціи,
чи люде, що шукають ли-
ше задоволення своихъ ам-
біцій и своихъ личныхъ ін-
тересѣвъ. Якъ видно зѣ
спису делегатѣвъ, оголоше-
ного въ „Свободѣ“, то знач-
на бѣльшѣсть делегатѣвъ,
се люде поважный, бували
и розумный.

Недавно вѣдбувша ся
Конвенція „Соединенія“
повинна-бъ бути осторожною
для делегатѣвъ Конвенції
Союзовой, щоби дармо ча-
су не тратити и Конвенцію
не перетягати, тѣмъ бѣль-
ше, що кошту Конвенції
покрыває не хто другій, а
лише головна каса „Союза“.

Вправдѣ „Союзъ“ має се-
го року багато справъ до-
рѣшення и то справъ дуже
важныхъ, але помимо сего
навіть сѣдуже важный спра-
вы можна покѣнчити въ
вглядно короткомъ часѣ,
если делегаты будутъ дер-
жати порядокъ, якъ на
честныхъ людей пристало.

Сварки, крики, перери-
ване другамъ въ бесѣдѣ и
тѣмъ подобный выбрики не
повинны мати мѣсяця мѣжъ
людьми, що себе шану-
ють.

Сподѣмось, що ихъ и не
буде на Конвенції „Сою-
за“ та що присутній деле-
гаты и урядники будутъ

вести свои нарады спокѣй-
но, розважно и тихо на
славу „Руского Народного
Союза“ и всего руско аме-
риканьского народа.

Справоздане касове

„Рус Нар. Союза“ за часъ вѣдъ 15 Мая 1904, до
31 Мая 1906.

ПРИХОДЪ:

Готѣвка зъ VIII. Голов. Конвенції	16485.44
Пожички	1369.90

Загальный станъ касы по VIII. Гол. Конв.	17855.34
--	----------

Рѣкъ 1904:

За вѣдъ мая и юній	5811.73
„ юлій	3483.18
„ августъ	3640.90
„ септемберъ	3356.92
„ октоберъ	3206.24
„ новемберъ	3796.79
„ децемберъ	4645.17

Рѣкъ 1905:

За сѣчень	3672.81
„ фебруаръ	4468.95
„ марець	4058.20
„ апрѣль	3534.28
„ май	3843.40
„ юній	3959.81
„ юлій	4210.96
„ августъ	4021.96
„ септемберъ	4206.45
„ октоберъ	4847.77
„ новемберъ	4561.23
„ децемберъ	5620.65

Рѣкъ 1906:

За сѣчень	4751.36
„ фебруаръ	5343.53
„ марець	4864.46
„ апрѣль	4040.93
„ май	5122.61

Разомъ приходъ за часъ 2 лѣтъ	\$103.070.29
-------------------------------	--------------

РОЗХОДЪ:

Рѣкъ 1904:

За половину мая и юній	5251.52
„ юлій	3479.09
„ августъ	3574.57
„ септемберъ	3379.69
„ октоберъ	3045.60
„ новемберъ	3957.74
„ децемберъ	3345.95

Рѣкъ 1905:

За сѣчень	4034.60
„ фебруаръ	4753.00
„ марець	5774.40
„ апрѣль	4828.49
„ май	3457.51
„ юній	4472.20
„ юлій	3089.68
„ августъ	2896.57
„ септемберъ	3407.46
„ октоберъ	4495.36
„ новемберъ	4087.69
„ децемберъ	4297.37

Рѣкъ 1906:

За сѣчень	3865.71
„ фебруаръ	4776.72
„ марець	3552.98
„ апрѣль	2937.53
„ май	6462.13

Разомъ розходъ за часъ 2 лѣтъ	97,223.56
-------------------------------	-----------

ЗОСТАВЛЕНЕ:

Разомъ приходъ за 2 лѣтъ бувъ	103,070.29
Розходъ за той самъ часъ	97,223.56

Надвижка яка остала за часъ 2 лѣтъ	5846.73
Готѣвка зъ VIII. Голов. Конвенції була	16,485.44

Разомъ дѣла готѣвка въ банкахъ зъ кон- цемъ 31. мая 1906 р.	22,332.17
--	-----------

Рѣзняция яка зайшла мѣжъ книгами секре- тарскими а касіерскими за часъ 2 лѣтъ (що має бути бѣльше въ касѣ)	3.27
--	------

Разомъ	22,335.44
Пожички	1369.90

Загальный станъ касы зъ концемъ 31. мая 1906 р.	23,705.34
--	-----------

Зъ того сирѣтского фонду есть	15,185.33
-------------------------------	-----------

Остає Союзovýchъ грошей	8520.01
Пожичокъ невѣдданныхъ	1369.90

Дѣйсныхъ грошей Союзovýchъ есть	7150.11
---------------------------------	---------

С. Ядловскій, гол. секретарь.

Конвенція „Соединенія“

скѣнчила свои засѣдания 7.
с. м., значить, засѣдала пѣв-
тора тыждня.

До сего, що було вже
писано про сю Конвенцію
давнѣйше, треба додати еще
ось що:

Конвенція выбрала ре-
дакторомъ органу „Соеди-
ненія“ „Американьского
Русского Вѣстника“, був-
шого редактора п. Жатко-
вича, спѣвредакторомъ п.
А. Гелу, а директоромъ ор-
гану, що вѣдповѣдає такъ
за матеріальну якъ и ду-
хову сторону органу, о.
Ганулю.

Кромѣ сего выбрано ко-
митетъ для справъ церков-
ныхъ, що має глядѣти за
тѣмъ якъ ведутъ ся спра-
вы церковны въ Ам. Рус.
Вѣстнику“. До сего комі-
тету належать оо. Н. Чо-
пей, Н. Струтинскій и М.
Яцковичъ.

Календаръ „Соединенія“
закъ поде до друку має
бути переглянутый и апро-
бованый черезъ головного
духовного управителя о. Н.
Чопея.

Ухвалено принимати до
„Соединенія“ дѣти вѣдъ
6-ого до 16-ого року, жа-
дати скликаня греко-като-
лицкого конгресу и заку-
пити для друкарнѣ „Сое-
диненія“ машину друкар-
ску.

Утворено при „Соедине-
нію“ Народный Фондъ, на
якій кождый членъ має
складати щомѣсяця одного
цента. Зъ сего Фонду має
передплачуватись для кож-
дого Братства належачого
до „Соединенія“ по одному
примѣрникови часописи
„Наука“, що виходить на
Угорщинѣ, а рѣшта грошей
має бути ужита на церков-
но народный цѣли.

Ухвалено такожъ выси-
лати безплатно по одному
примѣрникови „Ам. Р. Вѣ-
стника“ до кождою греко-
католицкою парафіи на У-
горщинѣ.

Слѣдуюча Конвенція має
вѣдбутись за 2 рока въ
Йонкерсѣ, Н. Й.

Якъ бачимо, Конвенція
„Соединенія“ приняла де-
якій добрый ухвалы, якъ На-
родный Фондъ и навязане
бодай якихъ такихъ зно-
синъ зѣ старымъ краємъ,
хотѣй въ дѣчѣмъ пошла
взадъ и втратила дуже бо-
гато дорогого часу.

Такимъ крокомъ взадъ
треба вважати се, що хотѣй
декотрымъ урядникамъ до-
казано, що они мачали
пальцѣ въ касѣ „Соедине-
нія“, то однакъ помимо се-
го не потягнуто ихъ до
вѣдѣчальности, а противно
декотрыхъ выбрали на ново
на уряды. Чижь не выгля-
дає се такъ якъ колибъ
Конвенція признала такѣ
„мачане пальцѣвъ“ за рѣчь
зовсѣмъ природну, и чи не
буде такѣ поступоване за-
охотою для другихъ уряд-
никовъ, абы робили такъ са-
мо?

Не менше крокомъ взадъ,
треба назвати и те наста-
новлюване безконечныхъ
цензуръ надъ органомъ и
взагалъ надъ усьмъ друкова-
нымъ. Выбрано редактора,

але видно, що до него кон-
венція не мала довѣрія, от-
же поставила надъ нимъ
директора. Та бо й на тѣмъ
ще не конецъ, бо надъ ди-
ректоромъ поставлено зновъ
свого рода цензуру зъ 3
осѣбъ, для календара зновъ
осѣбну цензуру, и то все
помимо того, що примѣ-
ромъ надзирательна комі-
сія е найвысшимъ цензо-
ромъ надъ редакторомъ и
взагалъ всѣми урядниками
„Соединенія“!

А вже те протягане
конвенції черезъ пѣвтора
тыждня — се непростимый
грѣхъ. Непростимый тому,
бо такѣ тягнене зовсѣмъ
безпотрѣбне, бо бѣльшу
частъ засѣданъ вышповняли
не дебаты надъ добромъ
„Соединенія“ а личный на-
пады поодинокыхъ урядни-
ковъ чи делегатѣвъ. И все
те коштомъ братскихъ гро-
шей, що призначені хо-
рымъ на запомогу.

Сподѣватись треба, що
слѣдуюча конвенція „Со-
единенія“ вѣдбудесь въ ко-
ртѣмъ часѣ, зъ меншою
втратою гроша и бѣльшою
корыстею для членѣвъ сен-
организаций.

Час минає а не вер- тає.

Неоден Русин запрацює
собѣ пару центів и опісля
не знає що зъ ними зробити.
Звычайно переідець разъ,
другій до краю, втратить
гроші на шифкарти та трак-
таменти а опісля вертає на-
зад до Америки и то неразъ
за позичені гроші та зновъ
починає доробляти ся на но-
во. А тимчасом літа идуть,
чоловік старієсь а не дороб-
ив ся нічого так що на
старієть прийдєсь може у
чужихъ тулати ся та ще й
о голоді. Чи оно все такъ
мусить бути? Ні, тільки
треба, аби ми піднесли
трохи в гору очи відъ тяж-
кої праці яку робимо и по-
дивились якъ поступають
собѣ другі люде. Ми мо-
глиб немало помочи собѣ
закладаючи бизнесові спіл-
ки, зразу менчі а опісля и
бѣльші. В сей спосібъ за-
ощаджений гріш не лежав би
даром по жидівскихъ та ин-
ших „банках“, але ішов в
рух и приносив нам самимъ
корысть, бо заробок, який
нині мають з нас чужі і-
шов би до нашихъ власнихъ
кишеней. Такі спілки повин-
ні би ми закладати по всѣхъ
нашихъ плейзахъ, а опісля
разомъ їхъ лучити в одну ве-
лику спілку. Ану, брати
Русини, руште ся — чи ж
вас все треба підганяти?
Сеж не такъ трудна річ до
здійснення, треба лише тро-
хи розуміня и взаімого до-
віря. Починайте чимъ скор-
ше, бо часъ дорогой и ніко-
ли назадъ не верне.

Іван Федан,

Кенонсбург, Па.

Руські Бизнесмени!

Не першій разъ вам по-
чути, що в „лучности си-
ла“; сей клич де якъ де, але
в Америці конче потрібный.
На тѣмъ тлі повстали наші
братства, товариства, союзы,
на нѣмъ повинні опирати
свою силу и ми, що до те-
перъ блукаємо одиницею и

губимо ся зі своїми ултора-
ками поміжъ сильніицами.
А вартоб надъ тимъ застано-
вити ся і спитати: чи не
булоби добре всѣмъ нашимъ
купцямъ в Америці, — а
принайменше в стейті, —
лучити ся в товариства.
Чому ні! лучать ся одні
и другі та збивають нечу-
вані суми, то чому намъ сто-
яти по заду; міжъ, думаю,
не менше спосібні. Якъ Тов.
русскихъ купцѣвъ можемъ скор-
ше числити на поперте на-
шихъ землякѣвъ, можемо утри-
мувати спільну касу і за-
помагати початкующихъ в
тѣмъ заводі, можемо а ча-
сомъ закладати і свої това-
риські склепи. Пора отже,
Крамарі, подумати надъ симъ
і свої думки та застереже-
ня перелати тимчасом на
шпальти „Свободы“ а коли
за тимъ заявить ся нас спо-
ре число — приступимо до
дѣла. До сего надає ся на
разі Пенсилвенія.

А. Х.

Америнаньскі католицкі бискупы а чужинці.

Недавно сему вѣдбув ся
синод в чикагѣвского като-
лицкого архієпископа, на
котрімъ ухвалено міжъ ин-
чими, щоби у всѣхъ парафі-
яльныхъ католицкихъ школахъ
архієпархіи, отже німецкихъ,
італійскихъ, польскихъ, че-
скихъ, французскихъ і другихъ
— катехизму учили в ан-
глійскій мові вже відъ най-
низшої класи. Причиною
сеі ухвали має бути те, що
католицкий архієпископъ
хоче, аби діти чужинцѣвъ-
католикѣвъ могли боронити
свої віри передъ некаатоли-
ками. Ся ухвала дуже о-
бурила деякихъ католикѣвъ-
чужинцѣвъ і они стали про-
тестувати проти неі. По-
ляки пишуть, що такѣ не-
дѣє ся навіть в Німеччині або
Росіі, але чи то що поможе?
Буря протесту перейде а
католицка церковъ зробить
свое, бо католицка церковъ
не узнає жадної народно-
сти і для католицизму жер-
твувала і жертвує усьмъ —
і се повинні б собѣ при-
клонники католицизму до-
бре затишити.

До Чинагоскихъ скандалѣвъ.

До скандалѣвъ зъ чикаго-
скихъ рѣзницъ, про які мы
уже згадували въ поперед-
ныхъ числахъ „Свободы“,
прибувають що разъ то но-
вий — свѣжій скандалы. Скан-
далами тѣми занявъ ся
мѣжъ иншими й выдавецъ
кѣлькохъ щоденныхъ аме-
риканьскихъ часописей, звѣ-
сный Рандолфъ Горстъ, и
выславъ на свой коштъ
кѣлькохъ своихъ тайныхъ
репортерѣвъ и казавъ имъ
вѣдъ себе розслѣдати еще
разъ „порядки“ въ Чикаго-
скихъ рѣзняхъ а особливо
въ рѣзнѣ звѣсноі фірмы
Morris and Co., яка выра-
бляє ще й смалецъ а вла-
ство маргарину. Репорте-
ры тѣ просидѣли пару
днѣвъ въ Чикаго — и те
що вони тамъ побачили, те
теперъ той Горстъ и оголо-
шує въ своихъ газетахъ.
А суть то лайдацтва не а-

бы якій. По просту, стверджено, що фірма Morris & Co. в Чикаго виробляє свою маргарину здохлих псов, котів, коней упавших по дорогах, здохлих в товарових желізничних потягах волів, телят, свиней и т. д. Фірма та ввійшла навть в умову з кількома гандлярами худобою, які зобов'язалися доставляти їй саму здохлу худобу. А навть ввійшла в умову з підприємцями водь чищення м'яських улиць, й ти також зобов'язалися доставляти їй знайдені на улицах падлины псов, котів, шуров и т. п.

Вироблений водтак з тої падлины смалець и маргарина розходилися масами по ц'їлї Америцї, а що був трохи таншій як смалець и маргарина з інших фірм — то б'дній люде радо его купували. А особливо уживано его в ресторациях, в пекарнях, де вироблювано на н'їм вс'їлякий „кекс“, „паф“ и т. под., а що все те було „тане“, то й в великих масах розходилося м'яж „костумерами“.

Де-що про українські партії в Росії.

Наше українське прислів'я каже: „Дружній череді вовк не страшний“.

Оце прислів'я добре можна прикласти й до наших політичних партій, що по складалися для того, щоб бороти ся проти чиновників бюрократів, бороти ся за волю та щасте народне. А що таке партія?

Партією зветь ся гурток, або великий гурт людей, що думають про щось однаково й хочуть добивати ся чогось вкупі, гуртом. Такі гурти улаштовують спочатку собі програму, план, у якому зазначено, чого та чи инша партія хоче домогати ся, та чиї інтереси, якого стану людей (кляси) вона буде захищати.

Коли розпочала ся і в Росії боротьба з урядом за волю народню та за кращі умовини життя убогого люду, то у нас виникло багато всяких партій. Богато поветало і таких партій, що тільки прикривають ся тим, що вони, мовляв, теж дбають про народні інтереси. Кажуть вони так для того, щоб перетягти на свій бік більше людей, справді-ж вони згуртували ся в партії тільки для того, щоб боронити свої власні інтереси, а не народні.

Партії такі складають ся здебільшого з тих, кому добре жило ся за старого ладу та ще з тих недолудів, яких легко підкупити або-ж якимсь иншим способом привернути на свій бік.

Крім партій московських, або краще сказати всеросійських, як от партія народньої свободи, що буде справді стояти за нарід у Державній Думі, є ще партії національні, себ-то такі, що складають ся з лю-

дей одної якоїсь нації, з одного якогось народу — з Литовців, Вірмен, Латишів, або як от з нашого народу: Українців чи, як Москалі нас називають, малоросів.

Що-ж саме викликає такі національні партії? Чим вони одмітні від так званих всеросійських? Відрізняють ся вони тим, що мають на думці боронити інтереси своєї нації, свого народу. Повстають такі партії через те, що ні одна всеросійська партія не може охопити в своїй роботі національні інтереси усіх народів, що входять в склад російської держави, а переробити усі народи на одно копито теж не можливо. От через що кождий нарід має свої окремі національні партії, які домагають ся того, чого та чи инша нація потребує.

У нас на Україні є тепер три своїх українських партій: українська демократично-радикальна (попереду було дві партії: демократична і радикальна, а потім вони злилися в одну партію, виробили спільну програму й стала звати ся партія демократично-радикальна), українська соціал-демократична робітничая партія (раніш вона звала ся революційна українська партія (Р. У. П.); третя партія має назвище українська народня партія (У. Н. П.).

Усі ці три партії складають ся з нашого народу, Українців; балакають люде й провадять свої думки по нашому, по українському, але думки й завдання у них не однакові.

Демократично-радикальна партія має на думці боронити інтереси українського трудящого народу. Вона домагаєть ся, щоб послів до Державної Думи вибирав увесь нарід, кому тільки вийшло 21 год, щоб можна було вибирати послів прямо в Думу, щоб усі люде мали рівні голоси, та щоб голоси подавали ся тайно. Демократично-радикальна партія вимагає автономії для України з окремих соймом (народна рада), де-б виборні від народу, що живе на Україні, могли видавати місцеві закони, які нашому народу потрібні; щоб школи утримували ся державним коштом і щоб по їх було вчено наших дітей мовою українською, а на урядах чи то державних, чи громадських по Україні щоб теж була наша мова, а урядовці-чиновники щоб не назначали ся кимсь, а вибирали ся усім народом, як і до Думи, з місцевих людей. Щоб замість війська була народна міліція, а як враз не можна сього зробити, то щоб скоротити військову службу яко мога більше, та щоб служба війська одбувалась парубками в рідному краю чи змозі в своїй губернії.

Українська демократично-радикальна партія домагає ся у своїй програмі 8-ми годинного робочого дня до-

росямому робітникови чи робітницї, а підлітки з 14 до 18 років щоб робили не довше, як 6 годин на день; щоб кождий мав що тижня одпочинку не менше як 36 годин і т. и.

Що до земельного питання, то українська демократично-радикальна партія рішає його ось як: усі землі державні, царські, монастирські й церковні треба щоб стали краєвим фондом за для потреб хліборобів та щоб до того фонду було викуплено примусово коштом краєвим усі землі поміщицькі і поперед усього ті землі, які поміщики здають в аренду людям. Демократично-радикальна партія прямує в своїй програмі до соціалістичного ладу, тоб то каже, що кінець кінцем земля зо всіма багатствами, всі фабрики й заводи до праці з часом повинні стати спільною на родною власністю, бо тільки соціалістичний лад найкраще забезпечить інтереси трудящого люду.

Українська соціал-демократична робітничая партія обстоює інтереси городських та сільських робітників, або як тепер кажуть пролетарів, тоб то таких людей, що не мають власності і продають свою працю.

Українська соціал-демократична робітничая партія каже, що все горе людське від того йде, що люде поділяють ся на два ворожих стани (кляси): на бідних, що продають свою працю (пролетаріят) і на багатих (капіталісти-фабриканти, поміщики то що) і що всі будуть щасливі тільки тоді, коли не буде такого поділу між людьми як тепер, не буде капіталістів, поміщиків та всяких глитаїв, що живуть з чужої праці.

Партія у. с.-д. (коротко ми так її будемо звати) має на думці захищати робітників від надмірної праці і домагаєть ся, щоб робітники діставали більшу платню, а робили не більш, як 8 годин на день, та щоб жити вони могли по людському.

Так само як і демократично-радикальна партія у с.-д. домагаєть ся, щоб посла народні до Державної Думи і на всі уряди обирали ся усім народом без різниці полу і національності. Далі у. с.-д. домагаєть ся вселюдної освіти на державний дошт. Що до земельного питання, то партія у. с.-д. рішає його трохи инакше ніж партія демократично-радикальна. Партія у. с.-д. каже, що всі землі, не виключаючи й земель великих власників, а також царських, треба конфіскувати (одібрати без викупу) й обернути на власність краєвих самоу-прав. Для нашого краю у. с.-д. також вимагає автономії з окремим соймом (народня рада).

На прикінці ця партія домагаєть ся, щоб заведено було соціалістичний лад у громадському життю, тоб то такий лад, за якого не бу-

де приватної власності на знаряддя для роботи, коли всі багатства — землі, фабрики, заводи, майстерні перейдуть у спільну власність працюючого люду, коли буде заведено такі порядки, щоб кождий працював та виробляв стільки товарів чи яких продуктів, скільки йому потрібно на прожиток.

Отсе найголовніше, чого домагаєть ся українська с.-д. робітничая партія. Така партія є у кожного народу, у Москалів, у Литовців, у Поляків то-що. Сі партії, еднають ся між собою на з'їздах і через те скрізь кажуть „Пролетаріє всіх країн еднайте ся“.

Третя партія, зветь ся українська народня партія (У. Н. П.). Коли тільки українська народня партія появила ся на Божий світ, то вона ніякого иншого народу на українській землі не хотіла признавати. Вона у своїх книжках просто казала: „усі люде твої братя, але Москалі, Ляхи, Угри, Румуни та Жиди — се вороги нашого народу, поки вони панують та визискують нас“. Так міркувала українська народня партія; вона неначе забувала, що серед наших Українців є багато таких, що визискують робочий народ ще гірше од якогось єврея або Поляка. Та й хіба-ж усі Москалі, євреї то що панують та визискують? У. н. п. домагаєть ся самостійності України і через те гукає: „Україна для України“, отже вигонь звід усіх з України чужинців-гнобителів“. Виходить, по думці у. н. п., що чужинців-гнобителів треба вигонити; що-ж робити з своїми гнобителями — партія про це нічого не каже, неначе робочому народови не однаково дошкуляє, хто його тисне, чи Німець, чи свій брат-Українець.

Українська народня партія випустила отсе недавно „програму робітничкої організації у. н. партії. З цієї програми не видно ворогування до чужих народів, що живуть на нашій землі; в цій програмі навіть говорить ся, що „робітничья організація у. н. партії бореть ся поперед за свободу українського пролетаріята, піддержуючи в боротьбі пролетаріят зволених націй і пролетаріят всагалі“. Але-ж з цієї програмки, складеної для робітників, не видно, щоб програма самої партії була тепер нова, без ворожнечі до інших народів.

Про земельне питання в програмі робітничкої організації не згадуєть ся. Виходить, що організація дбає тільки про городського робітника. Програма робітничкої організації, як і програма самої у. н. партії, бачить конечну ціль в „Самостійній Україні“.

На прикінці слід згадати ще про українську спілку „Російської соціал-демократической рабочей партії“. Спілка ся складаєть ся з людей, що одкололи

ся від української соціал-демократичної робочої партії та пристали до московської партії, що зве себе коротко Р. С. Д. Р. П. Хоч та спілка і складаєть ся з нашого-ж таки народу (вони й книжочки друкують нишою мовою) але-ж вона не може захищати уповні інтереси українського робітника, б-цїлком залежить від московської партії й мусить робити тільки те, що їй московська партія накаже. Спілка, наприклад, не може домогати ся автономії для нашого краю, бо „Російская (властиво руська чи мсковська) соціал-демократическая рабочая партія“, від якої залежать спілчане, автономії для нас, Українців, не признає.

Гр. Сьогобочний.

На Боевий Фонд в Галичині

зложили:

- 1) **За руки ред. „Свободи“:**
  - 1) 3 Роч Персі, Асса, Канада Спирідіон Івасюк 50 п.
  - 2) 3 Ілендаїв, Монтана, для радикальної партії Петро Стрілчук 3 дол.
  - 3) 3 Гавстон, Тексас, Михайло Балабан \$1.00.
  - 4) Читальня ім. Ю. Соломійчука в Chicago, Ill. для радикальної партії \$7.00.

Разом 11.50.

3 попередним 488 55

Редакція „Свободи“, Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

II) За руки Народного Комітету:

- 1) На хрестинах у Стефана Янка в Sayre, Pa. по промові Антонія Лучейки заржили зібрані гості слїдуючі жертви:
  - По 2 дол. Матій Семенюк;
  - По 1 дол.: Гр. Ковалевич,
  - По 50 цнт. Стефан Янко, Антоній Лучейко, Леон Яворський, Лукаш Матус, Ів. Немет.
  - По 25 цнт. Стефан Плихта, Юрко Галабурко, Матій Опар, Василь Юзька, Юрко Немет, Ілько Сех, Іван Тарбай, Антоній Заричанський, Семен Прислопський, О-сиф Хомішак.
  - По 20 цнт. Іван Карамін,
  - По 10 цнт.: Антоній Плихта, Антоній Бахур, Іван Плішка, Дмитро, Нязьолок. Разом 8.80 дол.
  - 2) 3 Terryville, Conn. По 1 дол.: Іван Париллак, Михайло Бобик,
  - По 50 цнт.: Михайло Стахура, Петро Летіта, Євфрозина Летіта.

Болючі крижі і члени

тратять біль і штивність після кількохразового натерття

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Експелером

Фамілійне средство впливане по многих ирках ян ліи проти Руматизму, Сіатки, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх аптиках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

По 25 цнт.: Іван Ванько, Василь Оліячик, Тимко Кущвара, Ілько Адамович, Іван Стесенко, Іван Уський, Михайло Літа, Теодозька Адамович, Александер Криницький.

По 10 цнт.: Ружа Галак. Разом 5.75 дол.

3) 3 Yonkers, N. Y. Василь Хома 1 дол. (був пропущений в 22-ім числі)

Разом 14.55

3 попередним 456.64

о. Ів. Велигорський,

25 Chestnut Str., Yonkers, N. Y.

Крім сего Русини з Едмонтон вислали впрот до „Гром. Голосу“ 44.75 дол. а ученики з Виннипег 15.60 дол.

Всіх грошей на Боевий Фонд зібрано доси в північній Америці на суму \$1,523.30

На руску Бурсу в Йонкерс, Н. Ю.

3 Pittsburg, Pa., на хрестинах у Теодора Бульничного Волчка зложили:

По 50 цнт.: Теодор Волчко, Петро Дашинич.

По 25 цнт.: Іван Варанацький, Теодор Дашинич, Юрко Дашинич, Ілько Дашинич, Григорій Вачинич, Михайл Вачинич, Іван Дашинич, Онуфрій Дашинич.

По 10 цнт.: Ян Лятосінський, Григорій Гут, Марія Дашинич, Францішка Дашинич.

По 5 цнт.: Іван Хапка, Семіон Волчко. Разом 3.50 дол.

о. Іван Велигорський, секр.

25 Chestnut Str.
Yonkers, N. Y.

Жертви

на
Революц. Унраїнську Партію.

1) 3 Гавстон, Тексас, Михайло Балабан \$1.00.

2) Читальня Ю. Соломійчука в Chicago, Ill. \$2.50.

Попередно зібрано 262.31

3.50

265.81

Позір!

„РУСКА КОЛЕСІЯ“ в Шамокін, Па., почала видавати з початком Червня 1906 р. нову часопись для руских родин в Америці п. н.:

„Зірниця“

В сій часописі друкують ся дуже цікаві оповідання і верші, та дещо з політики і з життя в старім і новім краю. Є в ній тожє багато різнородних байок, приказок і новинок з цілого світа.

„Зірниця“ виходить що суботи і коштує всього \$1.50 на рік.

Перше число вислає ся на жадане даром і оплатно. Як кому не подобає ся, може его звернут.

Пишіть по сю газету скоро, бо мало що примірників лишило ся!

Адресуйте так:

227 N. Shamokin Str., Shamokin, Pa.

На острові Ісландії де живе 75,000 мешканців, мають зарівно жінки і мушани однакове право під взлядом політичним. Так жінки як і мушани мають право голосовання, а уряди на острові займають через половину мушани та жінки.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головний	{	КОНСТ. КИРЧОВЪ,
предсѣдатель		140 Essex Str.
		Jersey City, N. J.
Головний	{	С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь		Box 76,
		Jersey City, N. J.
Головний	{	АЛЕК. ПАРШОНЬ,
касиръ		524 Pine & Franklin St.
		Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Место-предсѣдатель.....С. Матренко
OLYRANT, Pa.

Заст. секретаря.....Иос. Кузьминъ
BALTIMORE, Md.

Заст. касира.....А. Яковичъ
MC ADOO, Pa.

Радий:

А. Валиевскій.....St. Louis, Mo.
А. Семановскій.....Trauger, Pa.
В. Кобаръ.....Olyphant, Pa.
А. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Парашонъ.....Terryville, Conn.
И. Сенько.....Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посианко.....Mc ADOO, Pa.
Ник. Домбровский.....Elsapor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій.....Alsonia, Conn.
Мих. Турковскій.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ:

Н. Підгорецькій Box 543, South Fork, Pa

Вступайте до Союзу!

„Союзъ“ — однію руско народна організація въ Америцѣ.

Приймає членовъ вѣдъ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне послѣ лѣтъ.

Мѣсячне вѣдъ 25 до 70 центовъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$600.00,
Посмертне за жінку \$300.00,
Посмертне за дѣти вѣдъ 15.00 до \$300.00,

Въ разѣ утраты: а) обохъ очей нѣтъ або рукъ \$600.00,
б) одной руки або ноги \$200.00,
в) одного ока \$100.00,

Сли отецъ родины въ шпитали божевѣднхъ, Союзъ платить що року родинѣ \$100.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись такожъ до братства, яке належить до Союзу.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союзу.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належать до касы Р. Н. Союзу посилає ся такъ: на money order ахъ або чекахъ выпикує ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписанный money order або чекъ не посылаетъ ся до Голов. Касира, але вразѣ зъ выказомъ до Голов. Секретара. Головний секретарь опослѣ вѣдываетъ ихъ до Голов. Касира.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

Ч. 826. КВІТЪ \$600.00

на шѣсть сотъ долларѣвъ, котрѣ п. Анастасія Литвакъ отримала яко посмертну заповогу по мужу Дмитръ зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Shenandoah, Pa. 11 Юнія 1906.

Анастасія Литвакъ,
Семанъ Кристиничъ
Свѣдѣки { Павло Литвакъ -
Гарисимъ Бурила, предс.,
Семанъ Демко, секретарь.

Ч. 833. КВІТЪ \$100.00

на сто долларѣвъ, котрѣ п. Василь Кашакъ отримавъ яко надзвичайну

заповогу за утрату ока зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Trauger, Pa. 19 Червня 1906.

Василь Кашакъ,
Свѣдѣки { Теодозій Тапня,
{ Стефанъ Малекій.

Вѣдъ мѣсцегово Уряду Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Вѣдъ (число) 25.

Александръ Семаничскій, предс.,
М Юшакъ, секретарь.

Ч. 836. КВІТЪ \$600.00

на шѣсть сотъ долларѣвъ, Марія Кухта отримала яко посмертну заповогу по мужу Михайлѣ зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Mt. Carmel, Pa. 2 Юнія 1906.

Марія Кухта,
Свѣдѣки { Иванъ Боднаръ,
{ Матій Руснакъ.

Иосифъ Буруць, предс.,
Иванъ Дзятко, секретарь.

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

Братство

св. Андрея в Лорейн, Огайо, буде приймати до Братства новихъ членівъ за положення вступного в мѣсяцю Юнію і Юлію с. р. Хто еще не належить до Братства то най приступити тепер, поки час, бо нѣхто не знає де кого бѣда чекає.

Наші мѣтинги відбувають ся по першій в першу недѣлю о другій година по полудни в Гали на 104 Charl St.

А. Русенко, секретарь.

Братство

св. Володимира в Нью-Йорку відділ 108 „Р. Н. Союзу“ приймає через два мѣсяці — Червень і Липень — новихъ членівъ без вступного.

Дорогі Братя Русини! Хто ще з вас, в Нью-Йорку не належить до жадного братства, нехай прийдѣ до нас а ми приймемо його як рідного брата. Оплата не велика — 35 центів мѣсячно, та за ті гроші дистанте, кождий, если захочете 5 долларів що тяжко заповоги і доктора. Братя Русини! не жалуйте тих пару центів на мѣсяць, бо як чоловік здоров і робить, то що значить для него тих пару центів? Таж не раз богато піде на дурниці, а нѣхто не може знати, що его чекає. Тож не кажіть, дорогі брати, „що ще маю час“ і не відкладайте се на пізніше, а вступайте зараз численно до Братства і „Союзу“. В едності сила! Мѣтинги відбувають ся кожного мѣсяця перед першим в субботу, на Евеню А. під числом 46 в Гармонія Гали, межі 3 а 4 улицями в Нью-Йорку.

О. Довганюк, предс.
Я. Корнаш, секр.
А. Шпримета, касиръ.

Оголошене.

Сям подамо до загальної відомости всім Русинам в окрестности Smoke Run, Pa. що наше нове Братство св. Георгія ч. 135. Р. Н. С. буде приймати новихъ членівъ до Братства без вступного через мѣсяць Юній.

За уряд Братства ч. 135.
Осиф Керна, предс.,
Ант. Клим, секр.

Братство

Св. Арх. Михайла, Р. Н. Союзу відділ 105 в Wilmington, Del. буде приймати новихъ членівъ в Юнію і Юлію сего року без вступного. Мѣтинги відбувають ся в Гали на улиці 7-ій під числом 823. Слѣдуючий мѣтинг відбуде ся дня 5-го Юлія о 7 і піз год. веч. Просимо всіх, що не належать до братства прийти на наш мѣтинг.

Максим Іонич, предс.
Мих. Вольний, секр.

Подяка.

Я Марія Кухта складаю сердечну подяку Р. Н. Союзови і его урядникамъ за так скорое виплачене посмертного в сумі шѣсть сот долларів по моім мужу Михайлѣ.

Мт. Кармел, Па. Юнія 8, 1906.

Марія Кухта.

Де ?

Хто хоче шукати своихъ крадѣнъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центѣвъ за кожде оголошене — впередъ.

Андрій Ковалик, що посилає через мене до краю гроші для своєї жєны. Жєна ему умерла і гроші вернули ся. Тому прошу Андрія Ковалика, аби прийшов до мене або мені написав і гроші або відобрав собі назад або післяв другомъ до краю.

Joe Popivchak 25-27

Iselin, Pa. Indiana Co.

Глядає посады,

рускій дако-учитель, має лѣтъ 29, год. лѣтъ добрый тековорый. Е испитованный і має свѣдоцтво квалифікаціе, выбѣ добре управлѣтти хоромъ. Котра парохія потребовала бы дако-учителя зволить написати на адресъ:

Mr. Nikolaj L. Kuczer
20 Turner Str. Plymouth, Pa.

Глядаємо

Дако-учителя, дабы могъ дѣти учити и хоральный свѣтъ провадити. Кандидаты зволить голосити ся до отця Констанковича на адресу:

Rev J. Ch. Konstantkevich, 25-26
221 N. Shamokin Str. Shamokin, Pa.
Н. Габуря, секретарь парохіальный.

Испитованный пѣвецъ церковный в добрыхъ свѣдоцтвахъ, кѣльколѣтнюю практикою, і дригент хору, пошукую посады. Зголошеня просить пересилати під адресу:

Lawrenty Bemko c/o A. Chromowski
339 E. 20 Str. New York City.

На Продаж Тано Дім, Лот, Бизнес.

Лот 24х120, дим 24х40. На верху 6 комнат, на долѣ стор і одна комната заклєна. Пивниця цементована, добра вода, фєнс довокла. Все при мурованій улиці. В грєсєрн товару на \$800.00. Продам тано, бо виїжджаю. Кому наприкрилось в майнахъ або фабриці робити нехай купити. Адресувати:

I. Shefczak
Box 334 Donora, Pa.

На продаж.

Добра фарма, що обнимає лѣса і виробленого поля 25 акрів. На фармѣ сѣхата, стодола, кінѣ і всі апарати господарскі. Фарма засіяна і засаджена. Купити можна дуже тано. Моргіч дасть вѣдѣтели. Голоситесь на адресъ:

Stephen Dziadyk 25-27
135 Main Str. Derby, Conn.

Оголошене.

Хто прийдѣ до Wilmington, Del. а не знає де наші люде, нехай вступити до руского готелю Семана Федорига. 517 E. 4-th St. Wilmington, Del. 23-26

ДОПИСИ.

З Джерзі Ситі, Н. Дж.

Недавно сему одной Не ділі, коли п. К. Кирчів, предсѣдатель парохіі, отвирав церков, кинулись на него москвофіли мов дикі звѣри; щось подібного в житю моім я еще ніколи не видѣв, щоби чоловік так по звѣрски зі своїм во Христѣ братом міг поступити. Тай еще до того кричали як жидівска товпа перед Пилатом на Ісуса: „Убиймо го! убиймо го!“ — Отжеж тепер любі читателі самі осудіть, яка релігійність і набожність в серцях московских. А батюшка Г. вмѣсто іхъ звѣрскієт зганьбити і до згоди людей стягати, то він еще імъ гратулєвав: „так діточки, так, не дайте ся; камінь до рук і забивайте Українцѣ. бо то не христіане!“

Українцѣ не христіані, бо не уміють так друками і камінем по голові хрєстити. як твердо рускі люде... Не даймо ся обманювати тим дурисѣвѣтам, котрі нѣби живють правдою, а в дієсности що роблять! Чиж ми всі не рідні братя, чиж нам треба слухати кацапскої труби? Свѣщенник в Джерзі Ситі проповідає гарну науку, але в салуні... Там наука відбуває ся, а в цркви то ні науки, ні відправи, лиш до байки заохотѣ, щей редактор „Правди“ в тім ему помагає, мимо того, що „Правда“ все пише: „Моли ся, учи ся, труди ся и трезви ся“.

Джерзі ситєка кацаппа присягала фальшиво на п. Кирчова, що 250 людей чекало коло церкви, а він не хотів отворити, хоч люде могутъ посвѣдчити, що при церкви не було лише кілька хрунів, котрі ся кинули на п. Карчова і були би го роздерли. От маєте релігійність кацапских приклонників, вовків в баранячій шкірі. Сего не зробилиб навіть дикі Індіанці. Тож возьміть собі Бога на

поміч і покиньте роздр. Одні другихъ любіть і не учіть ся оден другого забивати. Лиш до згоди ся стягайте і брата любити вчіть, і сьвяту Русь Україну від кайдавів хороніть.

Щирій парохіянин Ю. М.

З Гімлі, Ман. Кан.

На нашій кольоніі заклинав піп громом в костелі на проповіді, би убив таки в хаті одного з его парабіан за се, що ему не хоче підписати ся, і не приймає ярма ним накинєного на свій карк. І сповнило ся але противно. Дня 16-го Мая надтягнула зма-ра, і вдарив грім лише не в тоту хату, в котру піп казав, але в сусідську, і то найвірнішого ему „баранця“. Грім не заподієв великої шкоди лиш поломив в кухні одну ногу, підлогу і вікна побив. Людям не стало ся нічого хоч бу-ли гості лиш через двері в другій станціі, тільки страшно налякали ся так, що тепер лежить дві овечки тяжко хорих. А на котрого піп грому просив, то нічо ему не сталося.

Жичливий всім.

З Pleasant Home, Ман., Канада.

У 18 ім ч. „Свѣта“ єсть поміщена вість із старого краю, що Буковинські Русини-Українцѣ старають ся всіма силами відділити руску церкву від волоскої верховної власти, за що „Свѣтъ“ дуже критикує буковинских Русинів. Дехто може думає, що „Свѣтъ“ має право до чогось подібного, однакхтобизнає як Волохи кривдили та ще і тепер кривдять Русинів, той зараз би відповів „Свѣтови“, що він, вибачте, бреше. Бо доки українська партія не взяла верх на Буковині, доти Буковина була лише православною, а що в ній живють Русини, проте ніхто ані згадував, такий твердий сон був наступив. „Свѣтови“ снить ся, що коби в цілім свѣті настало православіє, тогди запанувало би царство Боже на землі. А се зовсім неправда. Бо маємъ приклад із російского православія; чиж треба більшого пекла як там тепер є? Певно що ні. Бо православною може бути кождий чоловік, котрий право славить Бога і право жє межєть людьми. Тепер возьмім на увагу, чи то правда, що „Свѣтъ“ є православний, коли він обстає за буковинскими православными Румунами, а Русинами рахує лиш тех, котрі тримають із Румунами; а котрі хотять мати все свое руске то у „Свѣта“ сі не Русини а вороги православія. Отже як би нині всі Жиди сказали, що вони православні, так „Свѣтъ“ став би зараз по стороні жидівского православія а Русинів обкидав би болотом, як обкидає невинно буковинских. Отже видно, що „Свѣтъ“ не стоїть за Русев, але за православієм; а що чужі національности старають ся пожерти Русь, то „Свѣта“ се зовсім нич не обходить, ли-

ше православіє утримати а Русь най і зараз гине. Дальше пише „Свѣтъ“, що сі „господа“, котрі старають ся мати руского єпископа, і руску консисторію, заложали в Раранчу „унію“. А чаж се правда? Таж унію заложив в Раранчи москалефільский піп, котрий кривдив Русинів до остатнього, а коли Русини удавали ся пару раз о пораду до консисторіі, то консисторія на все була глуха. Аж тогди Русини постановили перейти на унію через безхарактерне трактованє їх москвофільским попом. Коли про се довідав ся єпископ, то приїхав чотирма кіньми до Раранча аж перед хату головного предводителя уніі селянина; однак сей був на стільки амбітний, що не хотів навіть говорити з єпископом, так му допекли румунські цигани. Тепер може ясно „Свѣтови“, хто заводить унію на Буковині. Хвалить ся „Свѣтъ“ также, що 26-го априля Румуни з русков партієвъ, як єі там називають кацапска, скликали до Черновецького собраніє, на котрім протестувало 1000 людей проти розділу архієпархіі на руску і волоску. Коли собраніє явило ся перед резиденцієвъ єпископа, то єп. Владимиръ виїшов на балкон, з котрого промовив до народу перше по волоски а потому по руски, а коли спімнув про розділ рускої церкви від волоскої, то всі кричали без памяти: „Не треба! не хочем!“ а Волохи із своїм „си трієхъ“ (най жє) на конецъ геть все поглушили. І мали рехт, що най жє, бо Владимиръ родив ся під русков стріхов, мати его сьївала над ним рускі пісні, певно і згадувала, щоби син єі ріс на славу Бога і руского народу, а він сегодня відрік ся руского народу зовсім, бо видѣвем се своїма очима. Де тільки з'являть ся межєть товпу руского народа зо три волоскі цигани, там уже єпископ рубає лиш по волоски, бо так вимагає волоска політика. От, як і на собранію єп. говорив перше по волоски а потому по руски. Із сего собранія однак пізнати, що проводирі української партіі на Буковині не спять, але працюють. Минувшого року було українське віче в тім самім місті Чернівцях, на котрім було 5000 людей. Собранія, котре відбуло ся в априлю с. р. проти Українцѣвъ, вимагала волоска політика, отже на нѣм були певно по більший части самі Румуни а лиш якась часть Русинів. А хотяй би було там аж половина Русинів, то було їх лиш 500. Отже 500 а 5000 велика ріжниця. Ще перед чотирма роками, коли я був ще у Буковині то москвофільська партія була вже досить слаба, а із наведеного числа нині можна сьміло сьпівати москвофільській партіі на Буковині „вѣчная память“. Буковинским Русинам же лаю цілим сердцем, щоби они освободили ся як най-

скерше з під волоского ярма і адобули собі належнімъ прива і на полі церковнім, як се мають інші народи.

Перепрашаю пов. читачів „Свободи“, що так широко розвивши ся над сею справою, заняв місце, на котрім могло бути поміщено щось ліпшого, но на моім сердці лежав великий тягар, коли я прочитав такі несправедливі слова і тому хотѣвемъ пояснити справу тим, що на Буковині не були і не знають тамошнихъ обставин.

А. Вільчинський, нез. р. сьвяц.

Потреба образків.

Просимо Русинів замешкалих в Сполученихъ Державахъ прислати намъ образки рускихъ:

- 1) домів,
- 2) бизнесів (сторів, готелів і т. п.),
- 3) шкіль,
- 4) церков,
- 5) цинтарів,
- 6) хорів,
- 7) банд,
- 8) братскихъ походів,
- 9) весіль,
- 10) похоронів,
- 11) людей при роботі на колѣі, по майнахъ, брєхахъ, фабрикахъ, і в загалі на роботахъ, в якихъ роблять наші люде,
- 12) фармерскихъ забудовань, знарядій, худоби, елевейтрів, млинів, словомъ всего, що ілюстровало бы жите Русинів в Сполученихъ Державахъ.

Русинів замешкалих в Канаді, Бразиліі і на Гавайскихъ островахъ просимо прислати намъ такожъ фотографіі представляючі повнше списані річі.

До кожного образка треба додати коротенький описъ того, що представляє.

Писати треба лише на одній стороні паперу.

Приславши намъ образки будемо друковати в „Читальни“, калєндари, а деякі і в „Свободі“, а коли зберєсь такихъ образківъ більша купка, буде можна надруковати руско-американський альбомъ, се є книжку з образками з руско-американского житя.

Образки треба висилати на адресу:

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

— „СВОБОДА“ посилає грошѣ до всѣхъ частей свѣта по той самій цѣнѣ, до всѣхъ чужаї агєнты. Грошѣ дождѣ до краю за 12 днѣвъ. Чого волѣчатсь по чужихъ, коли свои могутъ вать такъ само обслужити. Адресуйте:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Вачність!

Ип. Делегати „Союзу“!

Отсимъ повѣдомляє ся Вас, що підчасъ Конвенціі в Scranton, Pa., знайдете добру гостину і щиро руську услугу в одинокімъ Руськомъ Готелю Юрія Мончака

сog. Beacon Ave. & Hickory Str.
Дві мінуты ходу від Конвенц. Галі.

Зол. Годинник і ланцюшок

ДАРМЪ ЗОЛОТЕ ПЕРО ТАКОЖЕ. Правдиве, золоте перо гарнатованє поволочувано 14 к. золотомъ, приходить в гарній сьриночці. Продають его всюди по 2 дол. Пішли намъ 50 ц. і сьїй адрес а ми вишлемо тобѣ сє гарне перо і 25 великихъ золотихъ річій по 10 ц. одна. Коли їхъ продаш і дистаншъ 2.50 дол. задержавши собі 50 центівъ а намъ пішли 2 дол. тоді ми вишлемо тобѣ зовсімъ даромъ Американський золочений годинникъ, гарантований, що буде держати добче часъ. Можете дістати мужоский або жіночий годинникъ і не буде тебе коштувати ні цєнта. Вишлемъ для дѣчатъ перлове перо і хрєстикъ сля волѣть 2 дол. золотого пера за 50 центівъ, які тобѣ звернуть ся, коли продашъ золоті річі.

CROWN JEWELRY CO.
Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Надбослане.

Jersey City, N. J.

Здавалось, що як Нью-Йоркська „Правда“ перейде під перо о. Обухкевича то цілком змінить ся: не буде в ній лайкох, брехень і т. д. Тимчасом показалося инакше. Давній фарисейський дух незаметно а тільки на часок притаив ся.

З початку зачав о. Обухкевич свою газету „Великим миром“, тільки десь там в часу до часу між своїми „душеполезними наставленнями“ кинув мертву бомбу на Українців, радикалів і на всіх що не годять ся з його наставленнями. Та се байка, бо его наставлення кончать ся звичайно словами: „миръ вамъ дѣтныи, любѣте другъ друга якоже и азъ люблю вы“, а се е балсамъ на ті рани, що вонъ завдає. Аж ось остатніми часами зачав о. Обухк. зновъ пѣти на стару нуту в своїй „Правді“ в такі запяв свої зубочки до Джерзісітської парافیальної справи и то такъ делікатно набазгравъ, що ажъ ему самому стало лячно.

Дорівнавъ, ба навіть перевесивъ своїхъ вихованцівъ бувшихъ вѣдвѣ чальнихъ и не вѣдвѣ чальнихъ редакторівъ. Та се нема ніякого чуда. „Нѣсть рабъ большій господина своего“, познати дерево по овочахъ. Познати о. Обухкевича по его попередникахъ экс-редакторахъ. Хоть би може хотѣвъ инакше думати (не кажу робити), та его совѣсть чи натура не дозволяють ему казати: „Та азъ убо такъ навикохъ, что всякую ложь моихъ приверженцовъ фабрикаую на истинну въ моей одио-спасительной шматцѣ глаголаемой „Лжица“, или по новоокрещенію „Правда“. Ибо по св. писанію грядеть лжепророкъ, (нимъ же азъ есмь), и вси вѣруюшіи ему восхваляють его, онъ же поругаетъ ся и посмѣетъ имъ въ кулакъ, якоже и азъ дѣлаю въ всякимъ баранамъ вѣруючимъ мнѣ. Віце, сего ради паки лжу и лжу и выну будуглати до скончанія вѣка моего, аминь.“

Неялтолизъ.

Всячина.

ПАПІР.

В письмі сьвятимъ згадуєсь про камінні таблиці, на котрихъ списані були давні жидівські права. Знаємо також з письма сьвятого, що праведний Йов хотів, щоби слова его були вирізані желізомъ в олові. Та не лиш права релігійні, але і всякі науки списувано на такихъ каміннихъ і оловянихъ таблицяхъ, щоби і сини і внуки і найдальші роди могли з нихъ набирати ся науки.

Зарівно вже в найдавнішихъ часахъ уживані були таблиці, або деревляні дощички до писання. Іхъ крашено на біло, а відтак писано на нихъ пензлемъ. Часто такі таблиці поволікали во-

ском і тоді на воску писали желізнимъ писальцемъ. Для ліпшої вигоди були писальця в горі грубіші, а конець заострений, як у нашихъ оловців. Грубший конець був зверху плоский, так, що легко мож було букву зле написану назадъ загладити а иншу написати. Коли письмо якої таблиці не було вже потрібне, тоді приставляли таблицю до огня, а розтопленій віск розгладжували знов по таблиці і знов по ній писали.

Табличокъ деревлянихъ уживали в дуже давнихъ часахъ у нас, на Руси. В старихъ письмахъ згадує ся часто о „дощкахъ праводатнихъ“ і ще до нині люблять Русини говорити: „Перечитай від дошки до дошки“ (значить: від початку до кінця).

Як виглядав давнійше папір?

В Єгипті була рослина, звана папірусомъ. Була се великанська тростина, на 15 стіп висока і значної грубости; она давала розложити на дрібні листочки, як приміромъ наша пабубля. Листочки верхні і спідні давали лихий, листочки в самій середині найліпший папір до писання. Ще довгий час, навіть по Рождестві Ісуса Христа, уживали листочків тої рослини.

Папір скіряний.

Хоть папір з єгипетської тростини був до писання вигідний, однакж не був тривалий, бо з часом так засихав, що кришив ся і не спосіб було письмо на довгий час переховати. До того в нашихъ краяхъ немож було тої рослини розвести, а з далекого Єгипту спроважувати тяжко. Були часи, що оден аркушъ єгип. паперу коштував, беручи на нинішні гроші, над \$1.20. А в многихъ краяхъ і за найбільші гроші годі було паперу сего дістати.

З тихъ то причинъ придумували люде, еще в часахъ перед Христомъ, чи не можна би винайти такого паперу, що був би і тривалий, і не дорогий, і всюди під рукою. Оден король на сході, в місті Пергамі, і придумав овеці і телячі скірки виправляти і на них писати.

Гадка ся небагомъ всюди прийнялась і від того часу стали люде чим раз більше уживати скіряного паперу. Від міста Пергаму названо такі скіри пергамінами. Вони були в загальнімъ уживаню також у давнихъ Русинів, за часів панования князів (перед 600 роками). В многихъ церквахъ рускихъ, у Львові по бібліотекахъ і в Народнімъ Домі, знаходять ся ще такі давні книжки, писані на овечихъ скіркахъ.

Про той скіряний папір доховалась еще память у Русинів. Коли хочемо сказати, що маємо багато до писання, то кажемо нераз: Тото і на воловій скірі не списав би.

Папір бавовняний. І в паперомъ скірянимъ була велика невигода. Писане йшло дуже поволі, скі-

ра часто зсихала ся, видатки на скіру були чималі. І от війшов в уживане папір з бавовни, вироблюваний в той спосіб, що розскубану бавовну збивали в аркушеві платки. Був то папір до нинішнього досить подібний, лиш далеко м'якший так, що лише з трудомъ мож було по ній писати. Через уживане паперу бавовняного зменшив ся розхід паперу єгипетського (з тростини); тепер навіть в самім Єгипті тростини тої вже не знайде.

Папір нинішній.

Люде старають ся кожну річ все більше і більше видосконалити. Они так подумали: бавовна дорога і аж з иншихъ країв треба єї спроважувати, — от ліпше замість бавовни ужити якої догіднійшої матерії, котра булаб дешевшою і всюди під рукою. Замість з бавовни почали тепер виробляти папір з клаків конопельнихъ і льнянихъ, а також з всілякихъ старихъ і подертихъ шматів онучок. Зразу тогії шмати і онучки роздроблювано і розмяцькувано людськими руками, пізнійше за допомогою камени млинського з часом однакож прийшли люде до пересвідчення, що чим більше уживаємо до фабрикації шматів льнянихъ, а менше бавовнянихъ, тим і папір буде ліпший і витриваліший.

Папір роблять так: Закуплені по різнихъ містахъ і селахъ всякого рода шмати звозять до фабрики, де їх робітники після вартої розпорядковують. Звичайно розділяють ті шмати на 20, часом і на 30, родів — тут білі, там крашені, а знов окремо грубіші, тонші, льняні, бавовняні і т. д. Відтак роздробляють шмати в машині і перечищують в зеленій, горячій воді. Через варення і часте вимочуванне заміняють ся шмати і всіляке кльоче в клейковату гуш, так звану брагу, котру описля перепускають через густе цідило. Коли брага вже згустіє, стискають єї сильно в пресахъ, щоби вилучити непотрібну воду. Отримані в той спосіб платки паперу крають рсбітники на аркуші і висушують їх на шнуркахъ. По висушенню знов кладуть тогії аркуші під прасу, а відтак переглядають кожний з осібна, чи рівний, чи нема в ній волокон, або чого иншого. Волокна мусять бути вишкребані, инакше аркуші не придадуть ся добре до писання.

У Німців, де гандель веде ся на високі розміри, там не оден убогий починає свій промисл від брудних онуч. Оден Русин, що довго мешкав в Німеччині, так о тім пише: „Знаю не одного, що перед десятком літ кількома ринськими починав свій гандель шматами, а нині має вже свою каменицю, свій sklep, свої коні і бричку. Зразу він однокінкою об'їздив села і міста, де на его свист люде за малою вимінювали всілякі лахи непотрібні. Та-

кий купець, отворивши гандель онучами, збирає і всякі старі кусні желіза, шкла і кстий. Відтак одно спродає сотнарами до фабрики паперу, друге до шклянихъ гут, де оно перетоплюєть ся і знов яко нове шкло виробляєть ся; третє йде до иншихъ фабрик, де кости мелють ся, з чого мука уживає ся до навозу замість гною. Такий гандель приносить необчислені зиски. В новішихъ часахъ писали газети, що в Відні помер імператор, що по онучахъ липив два мільони ринськихъ маєтку! (Се така сума, що трийцять селъ закупив би). В Галичині лише жиди їздять по селахъ і містахъ за шматами і за кількома шпильокъ та голочок дістають в заміну множество онуч. По селахъ нашихъ много йде марно і не одна газдиня не знає, кілько то она рік-річно викидає на сьміте. Годі, коли у нас нема змислу практичного. Нераз навіть такий селяський дід, що по хатахъ милостині просить, міг би розпочати такий гандель, збираючи шмати, кости і окурпшини шкла і желіза. Тим більше міг би такимъ діломъ зайнятись який підупавший господар на селі.

Дещо цікавого.

В Китаю, на царськихъ дворахъ і в державнихъ урядахъ уживають припор жовтої краски. Всі палати належачі до царської родини суть тою краскою помалювані. Скла би яка приватна особа ужила тої краски, після китаєвськихъ законівъ має бути покарана смертю.

Нема на сьвітї другої держави, деби правительствство так часто змінювало ся, як се діє ся у Франції від року 1870. Від часу упадку Наполеона III. до нинішнього дня правительствство французьке перейшло аж сорок змін. За той самий час в Австрії було 27 різнихъ міністерствъ.

Найкрасший термометер на сьвітї знаходиться на університеті Івана Гопкінса. Прегарний сей інструментъ має вартість \$10.000, а знаний є під іменемъ: Термометер професора Ролянда. Поділка на шклі в тім термометрі е така малесенька, що треба уживати побільшаючого шкла, щоби можна єї відчитати.

В середній Азії, недалеко каспійського моря, знаходиться озеро, котрого вода має прекрасну краску роже. Береги того озера суть застелені кристалами соли, котрі осліплюють блистять до сонця. З води розходять ся приемний запахъ цвітів. Краска води і єї запахъ походять правдоподібно з рослини, що ростуть на дні озера.

Найбільше вина на сьвітї п'ють у Франції. Пересічно випадає там на одну голову аж 21 галлонів вина. Найменше вина уживають в Америці. На одну

голову припадає тут ледви пів галлона. В Англії припадає на одну голову рівно оден галлон.

В головнімъ місті Китаю в Пекін температура досягає в літі від 90 до 100 степенів Фаренгайта. Мимо того зими суть там дуже строгі і від грудня до марта всі ріки суть покриті льдомъ.

Два роки тому завязалась в Нью-Йорку мала компанія людей перенятихъ новими соціальними влячами, і в'організовала там театр під назвою „The Progressive Stage Society“. Ціль того театру дуже гарна: познакомлювати публику зі соціальними питаннями, виробити у нихъ симпатію до робітничої класи. Вплив театру на публику е так великий, а може і еще більший від впливу часописей. Часописъ треба читати, мертва буква ніколи так не промовить до серця, як живий образъ нужди людської представлений на сцені. Тимъ руководячи ся, ініціатори перед двома роками взяли ся за се діло і нині довели вже до гарного успіху. Звісна річ, штука драматична в Америці стоить дуже низько, підчасъ коли в Європі она доведена до досконалости. Отже на згаданій сцені грають штуки європейськихъ писателів, між иншими штуки Горького, Ібзена, Бернсона, Гавитмана, Метерлінка і д. Нарід полюбови сей театр і кожного і представлення є сей театр заповнений по найбільшій часті робітниками, котрі радо приглядають ся своїй власній нужді яку представляють на сцені. В посліднихъ часахъ змінено назву сего театру на „Театр Робітничий“.

Перша часопись в Європі, стала виходити в Антверпї в році 1605. Часопись та виходить еще по нинішній день, а минулого року обходила триста літній ювілей.

Італія є державою, в котрій знаходиться найбільше театрів в сьвітї. Після статистики випадає там оден театр на 10.000 мешканців, підчасъ коли в Лондоні приміромъ, оден театр випадає пересічно на 145.000 мешканців.

В Англії уживають денно більше як 600.000 фунтів чаю.

В Африці убивають 60.000 слонів, котрі роблять там величезні шкоди в плантаціяхъ.

Австрійський цар має перстень з найбільшимъ в сьвітї опаломъ (дорогий камінь). Опаль той важить 17 унцій і має вартість 300 тисячъ доларівъ.

Найбільшимъ муромъ на сьвітї є безперечно китайський мур, котримъ хогіди китайці відгородити ся від цілого сьвіта. Останки того муру еще навіть можна огля-

дати. Має він 1500 миль довготи, а висота его виносить від 40 до 50 стіп. Місцями е так широкий, що два вози оден коло другого можуть вигідно по ній їхати. Мур сей збудовано тому 2000 літ.

СМѢШНЕ.

Пересадивъ.

— Прощу о помѣчь, сказавъ оденъ жебракъ — минулого тыжня згорѣла менѣ хата зъ усімъ добромъ.

— А чи маєшь яке свѣдоцтво, що ты погорѣвъ?

— Колижъ и те свѣдоцтво згорѣло менѣ підчасъ пожара, відповѣвъ жебракъ.

— Якъ виростешъ великій, Грицю, що будешъ робити?

— Я запущу собѣ бороду.

— На що?

— А щобъ не мити цілого лица.

— То твоя жінка, якъ бачу, цілкомъ до кухнѣ не заглядає?

— Такъ, и я зъ того дуже задоволений, бо першъ усього, маю здоровий жолудокъ, а вдруге, можу самъ частѣйше до кухнѣ заглядати.

Міжъ нареченими.

— „Ты мене, певно, не кохаєшь, Стасю, и берешъ мене лише за-для грошей?“

— „А що тобѣ приходить до головы, моя душко. Аджежъ гроші заберуть мои вѣрителѣ, а я достану лише тебе.“

Оденъ мысливецъ стоявъ и глибоко задумавшись, заглядавъ въ свою стрѣльбу.

— „Объ чѣмъ ты замыслилъ, Петро?“ пытає его товаришъ.

— „Ге ге!“ смѣєть ся Петро, „я думаю, щобъ то я робивъ зъ моею стрѣльбою, якъ бы не вынайдено було пороху?“

— Чи є що кращого, якъ шклянка горѣлки?

— О, звичайно, є — двѣ шклянки горѣлки.

ДЛЯ ЗВѢДШЕНІЯ СИЛИ.

Пан Френк Шиндлер, фармер з Йовком, Тексасъ, каже такъ: „Моя жінка часто хоруге і еслиб не Тринера Лічиче Гірке Вино, певно вже давно не булоб єї в живихъ. Сей лік є правдивимъ добродійствомъ для моєї жінки і цілої моєї родини, а димъ мій не може обійтись безъ него. Мою жінку лиш сей лік удержує при житю і силі і она п'руа: его кождому терплячому“. Тринера Лічиче Гірке Вино мусить збільшити тілесну силу в кождімъ випадку, бо додає сьвіжу кров. Тіло починає жадати корму і перерабляє его в кров так, що чиста кров зачне кружити і виганяє стару зущиту кров. В сей спосібъ відживляють ся і найделікатнійші части тіла, почімъ слідує здоров'є і сила. Се цілкомъ природний спосібъ чищення крові і скріплювання тіла. Сли маєте бракъ апетиту, або сили васъ опуоускають, Тринера Лічиче Вино заразъ Вамъ поможе.

Продають по всѣхъ аптекахъ.

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Если бы железные дороги в
целого света уставили в
простейшей линии, то можно бы
нею дойти с земли на ми-
сяц и вернуть с него на
землю.

С 1 го января 1906 года в г.
Каменец-Подольском выходит еже-
дневная газета

„Подолія“
кроме дней постъ воскресенья
и праздников. Цѣна газеты за годъ
съ пересылкой и доставкой 12 руб.

- Программа газеты:
1. Правительственным распоряжениям. Распоряжениям Св. Синода. Распоряжениям мѣстнаго Начальства.
  2. Передовые статьи по современным вопросам.
  3. Статьи, касающіяся наукъ (исторія, археологія, этнографія, статистика и др.), образования, искусства, сельского хозяйства, прикладныхъ знаний и др.
  4. Общія внутреннія новѣстія.
  5. Хроника мѣстной общественной и епархіальной жизни.
  6. Иностранная новѣстія.
  7. Судебная хроника.
  8. Телеграммы.
  9. Корреспонденція изъ Подольской губерніи и др. мѣстностей.
  10. Письма священниковъ и др. лицъ по разнымъ вопросамъ, входящимъ въ программу газеты.
  11. Обзорніе современной печати свѣтской и духовной.
  12. Статьи о выходящихъ книгахъ свѣтскихъ и духовныхъ (библіографія).
  13. Разныя извѣстія (смѣсь).
  14. Отвѣты Редакціи (почтовый ящикъ).
  15. Справочный отдѣлъ.
  16. Объявленія.

Адресъ: 23 25
Городъ Каменецъ-Подольскъ,
редакція газеты „ПОДОЛІЯ“.
Редакторъ С. Дрожевий.

ЖЕЛЕЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Скрантона в будні від 1-ої до 6-ої рано що година, від 6 рано до 12 вночі що 20 міну. В Неділю відходять трені від 1-ої рано до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої вночі що 20 міну. Від 3.30 до 4.40 пополуно трені ходять що 10 міну. До Виласбері іде трені асего 41 міну. В експресовій, що відходять зі Скрантона (крім Неділі) о 6.36, 8.16 і 10.36 ранка а 2.16, 4.36 пополуно іде трені 33 міну. Наші трені ідуть до Нейогу Парку і Штербері. Ми перевозимо також пакунки.

B. F. WYLY, Jr. traffic manager.
Scranton Pa.,

Можемо писати до насъ по руски, або англійськи або польськи.
R. H. Morgan, 13 N. Main Str.
Scranton, Pa.

**Перший Польскій і Руский
Банк в Блек Рак.**

Посилка грошей до всіх частъ свѣта, скоро безпечно і по найнижшій цѣні.
Приймає гроші в депозити.
Шифкарти на всі лінії до краю і з краю.
F. S. Trudnowski,
952 Grand Str., Cor. Amherst Str., N. BUFFALO, NY.
—
RIDGE ROAD, WEST SENECA, N. Y.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Загалом кожний питає: Що буде даліше? Чи піде робота? А може буде страйк? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуете боятися страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вам не розкаже, ані з роботи Вас не нажене.
Я вам поможу, стати незалежним. Купіть собі фарму. За моім посередництвом можете собі купити фарму в сѣйтахъ Вирджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздух і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина.
А все можете добре продати і за готові гроші.
Пишіть на адресъ:
JOHN JELINEK,
116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишіть десять прочитали се оголошене.

Даремні Фарми!
Хочеш довідатися про край де уряд дав новим поселенцямъ найгарніший земельний даром, про край де 100.000 Русинамъ тепер добре живуть ся.
Великий Канадійскій Цивілічний Захід.
Сли так, то не занебай писати малу суму, бо лишъ \$1 як річну плату на одного руску часописъ в Канаді, човописъ яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.
Руско-Англійскій і Англійско-Русскій Тлумач. Книжка, яку кожний Русин повинен мати. Вийти ся скоро по англійськи. Написана і надрукована так, щоб заспокоїти жадання Русинів в Америці і Канаді. Много помічників і поучаючихъ віддѣлів. Ціна \$1.50.
Манадійскій Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of **Socialism and Farmers**. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ОДИНОКІЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
18 Green Str., JERSEY CITY, N. J.
Кожний Русинъ мавчій яку небудъ потребу в Нью Йорку, чи в околицях, повиненъ аступити до того готелю. Бо тутъ збѣстане вайздоровшій и найтаншій затишокъ всього рода и порядку. Не наїмте же тутъ шифкарту.

Годинка на ціле житє \$5.95

Правильний 14 к. Золотомъ повненький а не позолочуваний годинникъ стемпльований в середині „14 к“ гарантований на 20 літ. Виглядає як щиро золотий годинникъ але є сильніший, гарно гравірований або простий в никельнім Американськимъ осередкомъ, камінями, волобом і білимъ емаліюванимъ циферблатомъ; можете его дістати в який небудъ величній: мужський нумер 18 або 16 і жіночий, нумер 6 або 0. Висілає експресомъ C. O. D. і поважаємо его оглядати передъ заплачекомъ. Сли переконаєш ся, що се найліпший годинникъ за сі гроші, заплати агенту \$5.95 і коштів експресу. Гарантій ланцюжокъ додає даром, а хто пришле вперед гроші, дістане гарне золоте перо або золотий ланцюжокъ і хрестъ даром і заощадить кошти експресу. Не бій ся: ми стоїмо за се, що говоримо. Той самъ годинникъ з осередкомъ Elgin о \$2.00 більше. Пиши врично що хочеш.

CROWN JEWELRY CO.
Dept. 1 6, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Діамантовий Електричний Хрест
званий також Хрестом Волта, винайдений кілька літ тому в Австрії.
Лічить Руматизмъ мускулів і ставів, Невралгію, Нервозність, Ослаблене, Безсонниця, Гістерію, Параліж, Парезис, Апоплексію, Падачку, Танецъ св. Віта, Битє Серця, Біль Голови і всі хороби нервової системи. Ділає сего Хреста слідує вже по кількох годинах, хоч часом треба ждати кілька день. Пришліть нам доларя почтовим або експресовим моніордером, а вишлемо вам оден Електричний Діамантовий Хрестъ або шість за 5 дол.
Й. Бел, з Штутгард, Арк. пише: — Я мав болі роками і лікарі патентовані ліки не помагали. Тепер я зовсімъ здоровъ завдяки Електричному Хрестови.
Паново: Посилаємъ Вам \$5.00 на 6 Діамантових Хрестів. Той що Ви писали, лічить наче чудом. — Сестри Бенедиктинки, 282 1/2 Dauphin St. New Orleans, La.
Адресъ:
Diamond Electric Cross Co. Dept. 60
306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.
Нас знають в цілій Америці, що ми продаємъ ліпшу виску за ту саму ціну якъ хтонебудь другий в Америці.
Платимо експрес від замовлень висше \$5.00 на вхид до Нью Йорку і на захід до Чикаго. На дальші віддалення опускаємъ 10 прц. на оплату експресу або фрейту.
Враз з замовленемъ посилаєте готівку в реджи-строванім листі або почтовий переказ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
* Пишіть по приватний цінник. Всі мови.
MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
ВИНА ТОРНОЛЬ

ЮРИЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Оли-
фантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковий Бизнесъ.
Тутъ можете послати свої гроші безпечно а оплата дуже тана.
Также продаю шифкарти на всі лінії за ту саму цѣну, що и головній компанія.
Хто хоче дати відложити гроші, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офісъ Адвокатей.
Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фар-
мы тутъ, або дѣмъ въ старомъ краю продати або купити грунтъ, увольнити ся водъ контролѣ войсковой, водъ екзапирки або асентерунку, най прийде до мого офісу або менѣ напише.
Гроші посылайте на money order або Bank Draft на адресу:
GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.
Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, імпортованій вина и цигара пер-
шой класъ.

До Польских Робітників.
Сли хочеш бути власним паном, забезпечити собі і своїй родині житє і удер-
жане на старість і если хочеш добре мати ся і бути вдоволенням, а твої діти
щоб були здорові і щасливі, то покинь закурені фабрики, заводливі копальні і
переповнені міста а посели ся в Польскій Колоніі в околиці Торп, Поз-
наня і Люблина в середній Вискосян, де мешкає тисяч польскихъ фермерів
що купили від нас землю, доробили ся в кількох літах і днес є заможні, щас-
ливі і не думають звідтам уникати. як се мусять робити ті, що купили землю
в Вашингтоні, Орегоні, Міннаурі або на полудні притаджені там фальшивими о-
біцянками і оголошеня.
Колонізаційна Комісія З. Н. П. лично оглянула наші колоніі і зем-
лі а прийшовши до заключенія, що суть добрі і відповідні для Колонізації, по-
ручає їх всім країнам. Нема потреби захвалювати наші землі, бо достаточним
доказом є те, що сотки польскихъ фермерів найшли у нас добробут і будучність
і самі мають се посвідчити. Землі продаю на легку сплату якої жадна ніща
компанія не може дати. Спішіть ся а закупнои ваки найліпші землі не зіста-
нуть розібрані. Пишіть по описи, мапи і інформації сейчас до властителя,
M. DURSKE & CO.
Dep. 11 285 Armitage Ave., cor. Robey Str., Chicago, Ill.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.
Бюро Адвокатска провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабає повновласти, заві-
щення, контракти куна і продажі, даровизни, скріпши дозвнї, цесї. Справи спадковї і по-
дання гіпотечні, вирабає позички гіпотечні і сплату догів. Посередничить при продажі майна в краю.
Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх правних документів.
Справи Війсові, як подане о увільнене від кон-
тролі і вправ, о асентерунок в Америці зала-
годжує моя Канцелярія війскова.

ЧИТАЙТЕ!
Списъ книжокъ, які продаємо:

Америка.....15 ц.	Навернений Грѣшникъ.....20 ц.
Ангель та пустельникъ и т. п. 15 ц.	Народний рухъ австро-угорскій.....15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.	Новий Завѣтъ.....4 дол.
Борба класъ и чому робѣтники ор- ганізують ся.....15 ц.	Образки и загадки.....10 ц.
Весела книжочка въ образкахъ.....30 ц.	Оповіданя.....15 ц.
Грѣхъ міліонерівъ и т. п. С. 7. 15 ц.	Оповіданя про вадрихъ богівъ.....10 ц.
Дещо въ исторіи православной мі- сії въ Америці.....10 ц.	Про відступниківъ водъ рос. пра- вославія.....10 ц.
Дещо про вѣрѣта и т. п. С. 5.....15 ц.	Про нутро землѣ.....25 ц.
Дѣя левади и т. п. С. 5.....15 ц.	Подвиги скарби.....25 ц.
Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.	Покуса.....10 ц.
Емігрант.....15 ц.	Псалтырь.....1 дол.
Живіть.....10 ц.	Романа Поляка, въ Рускомъ.....10 ц.
Журавль.....15 ц.	Руско англійскій словарець.....20 ц.
Житє Иисуса Христа.....1.50 дол.	Релігійні вѣрваня стариннихъ народівъ.....30 ц.
Житє, зарбѣки, організації и т. п. въ Спол. Державахъ.....15 ц.	Смерть.....10 ц.
Зубъ за зубъ.....10 ц.	Стародавній казки та оповѣданя.....15 ц.
Казки про Жидів.....15 ц.	Старий люде.....15 ц.
Исторія Руси въ образкахъ.....10 ц.	Страйкъ.....20 ц.
Капіталъ и праця.....15 ц.	Тарасъ Шевченко.....15 ц.
Книжка Рахункова.....30 ц.	Тимко Гаврилюкъ.....15 ц.
Календаръ.....25 ц.	Унія въ Америці.....20 ц.
Марія.....10 ц.	Хто въ чого жє.....15 ц.
Многострадальний народъ, оглядъ исторіи українського народу.....20 ц.	Якъ то є люде на землї, въ 20 образкахъ.....50 ц.
	Якъ мужикъ ходивъ до царя прав- ды шукати.....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.
Атласъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторѣнь,
подає имена и людність 40.000 мѣстъ цѣлого свѣта 1 дол.
Мапа Сполученихъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопы широка
а 6 стѣпъ довга (інші продають по 5 дол.) у насъ лишъ 2 дол.
Адресъ треба всегда выписати англійскими буква-
ми и то дуже выразно.
Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новый Завѣтъ
Господа Нашого Иисуса Христа въ языцѣ церковно-
словенськомъ въ переводомъ на языкъ народно-русскій
въ поясненіями; О. А. Бачинського, за одобренемъ и
благословенемъ Митрополита. Сторѣнь 992.
Цѣна 4 доларя.

Псалтырь
въ языцѣ церковно-словенськомъ въ переводомъ на
языкъ народно-русскій, въ поясненіями; о. А. Бачин-
ского; за одобренемъ Митрополита. Сторѣнь 286.
Цѣна 1 дол.
Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.
Замовленя вразъ зъ грѣшми посилати на адресу:
SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

**Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає гроші
до краю?**
Чому жъ посилає все ще
гроші черезъ чужихъ?
Хто пішле до краю черезъ „Свободу“ не
менче 50 доларівъ наразъ, той дістане
въ дарунку гарний календарь.
Адресъ:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

**Одень зъ найбільшихъ
броварівъ въ
Америцѣ.**
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СѢВЪ, ВЕЗЬ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишъ разъ по-
питує сего пива, то
нишого вже не хоче
пити.
Голова водъ него
ніколи не боляє,
бо єсть здорове и по-
живне.
НИ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT/CALL 4854.